

Elhub gebyrer 2017 – 2019

Forslag til NVE 19.02.2016

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Prinsipper for gebyrmodellen	4
Alternative gebyrelementer	4
Fastgebyr	4
Aktørtype.....	5
Målepunkt- og volumavhengig gebyr.....	5
Gebyr per transaksjon	5
Gebyr per henvendelse	5
Oppsummering gebyrelementer	6
Gebyrmodell.....	6
Fastsettelse av parametere i gebyrmodellen.....	6
Årlig tillatt Elhub inntekt	6
Aktørtype (t).....	7
Antall målepunkt	7
Årlig fastgebyr (F)	7
Andel for den enkelte aktørtype (a_t)	8
Revidering av Gebyrmodellen	9
Referanser til andre gebyrmodeller	10
NordPool Spot (NPS)	10
Nasdaq OMX (NOMX) -finansiell forward handel av standard elektrisitetskontrakter	10
Oslo Børs.....	10
Statnett sin Sentralnettariff:	11
Talleksempel.....	12
Vedlegg 1: Kommentarer til Høringsinnspill	14
Prinsipper for gebyrmodellen	14
Gebyrmodellen generelt	14
Årlig tillatt Elhub inntekt	16
Årlig fastgebyr	16
Andel for den enkelte aktørtype	18
Diverse høringsinnspill	19
Vedlegg 2: Høringsinnspill	20

Innledning

I henhold til oppdragsbrev fra NVE 28.05.2013 skal Elhub finansieres gjennom gebyrer. Følgende er hentet fra brev fra NVE til Statnett datert 28.05.2013:

Gebyrer for utvikling og drift

De samlede gebyrene skal fastsettes slik at inntekter ved drift av datahuben over tid skal dekke kostnadene ved utredning, utvikling og drift og gi en rimelig avkastning ved effektiv drift.

Statnett skal utarbeide forslag til gebyrstruktur i samarbeid med bransjen.

Gebyrstrukturen skal godkjennes av NVE.

Dersom driften av datahuben opphører før kostnadsdekning er nådd, vil kostnadene Statnett har hatt ved utredning og utvikling kunne dekkes gjennom andre løsninger.

Konkret betyr det at det må lages en modell for gebyrstrukturen samt budsjetter for Elhubs kostnader og tillatte inntekt. Ulike tilnærminger og modeller har vært diskutert i Elhub bransjeråd og blant bransjeorganisasjonene. Dette notatet oppsummerer arbeidet og presenterer forslag til Elhub gebyrmodell for 3-års perioden 2017 – 2019.

Et forslag ble sendt på høring i November til alle relevante markedsaktører. Det kom inn 20 høringssvar som er kommentert i et vedlegg til dette forslaget.

I etterkant har gebyrmodellen vært oppe til ny diskusjon i bransjerådet 13. januar. Basert på dette møtet er foreslått gebyrmodell endret på følgende punkter:

- Årlig fastgebyr er økt til NOK 51.000, basert på at det skal reflektere 15 % av kostnadsrammen.
- Fordelingen mellom Nettselskaper og kraftleverandører/3. parter skal være 80% / 20% brutto og ikke bare i forhold til den målepunktavhengige andelen.
- 3.parter skal ha samme Elhub kostnad som kraftleverandører.

Forslaget sendes med dette til NVE, og det legges ut på Elhub sine hjemmesider. Bransjerådet og bransjeorganisasjonene støtter forslaget og understreker at dette er et kompromiss hvor det har vært motstridende interesser og at ingen har fått det som de vil ut i fra individuelle ønsker.

Prinsipper for gebyrmodellen

Følgende prinsipper for utarbeidelse av gebyrmodell har blitt lagt til grunn:

1. Modellen skal sikre inndekning av Elhubs kostnader inklusiv rimelig avkastning ved effektiv drift
2. Alle brukere av Elhub skal betale gebyrer. Unntaket er offentlige instanser som NVE, SSB, Enova, godkjente forskningsinstitusjoner samt tjenesteleverandører som opptrer på vegne av andre aktører som betaler Elhub gebyrer.
3. For de tjenester som Elhub yter skal faktiske kostnader reflekteres
4. Aktørenes nytte ved bruk av Elhub skal reflekteres
5. Modellen skal ha en utjevningseffekt over flere år for å skape forutsigbarhet
6. Modellen skal være markedsnøytral i den forstand at den ikke skal favorisere noen aktører
7. Modellen skal i så liten grad som mulig gi vridningseffekter i den forstand at en aktør vil tilpasse sine aktiviteter for å minimere gebyret til Elhub.

Alternative gebyrelementer

Flere alternative modeller har vært drøftet og følgende gebyrledd har blitt vurdert:

Fastgebyr; Ett fast gebyr per år per aktør. Det vil være en del faste kostnader for å håndtere en aktør og dette leddet er da tenkt å dekke disse.

Gebyr per type bruker av Elhub; Ulike gebyrer for Nettselskap, Kraftleverandør, og 3. parts leverandør av energirelaterte tjenester.

Målepunktavhengig gebyr; Et gebyr per målepunkt per selskap vil reflektere de ulike selskapers transaksjonsvolumer i Elhub. Dette er et alternativ til antall kunder men er mer presist da en kunde kan ha ett eller flere målepunkt.

Volumavhengig gebyr; Et gebyr som reflekterer energivolumene bak det enkelte målepunkt, eksempelvis fordelt på grupper for mindre enn 8.000 kWh, mellom 8.000 og 100.000 kWh samt over 100.000 kWh per år.

Gebyr per transaksjon til/fra Elhub; dvs. en pris per datatransaksjon

Gebyr per henvendelse til Elhub, dvs. en pris for at Elhub bistår en aktør for å gjennomføre nødvendige operasjoner

Ut over de gebyrelementer nevnt ovenfor har det ikke kommet opp flere i diskusjonene rundt gebyrmodell.

Fastgebyr

Det vil være kostnader for Elhub forbundet med å kunne håndtere en aktør uavhengig av antall målepunkt eller energivolumer, og dette kan reflekteres i et fast årlig gebyr per aktør. Et fastgebyr representerer en markedsbarriere for nye kraftleverandører og 3. parter i og med at den må betales før en kan operere i markedet. Fastgebyr vil også representere en stordriftsfordel i forhold til den

enkelte aktør i og med at fastgebyret kan fordeles på flere målepunkt for en stor aktør enn for en liten.

Aktørtype

Nettselskaper har en egen funksjon i Elhub sammenheng og skal ha en helt annen relasjon til Elhub enn markedsaktørene. Elhub skal være nettselskapenes grensesnitt mot markedsfunksjonene og de skal i første rekke levere nødvendig informasjon til Elhub. Videre vil kraftleverandører og 3. parter ha ulik nytte av Elhub. Det er derfor hensiktsmessig å skille på type aktør i modellen.

Målepunkt- og volumavhengig gebyr

Når det gjelder målepunkt- og volumavhengig gebyr vil begge dekke deler av de samme hensiktene, da begge vil reflektere volum og aktørens størrelse. Men målepunktavhengig vil i mye større grad reflektere Elhubs kostnader da antall prosesser og ressursbruk i Elhub er relatert til målepunkt (måleverdier, leverandørbytter, flytting m.m.). Antall målepunkt per aktør er en objektiv størrelse og antallet for den enkelte aktør vil ikke påvirkes av Elhub gebyrmodell. Videre er det enkelt å måle antall målepunkt per aktør da dataene for dette til enhver tid vil være tilgjengelige i Elhub.

Volumet bak hvert målepunkt er i liten grad kostnadsdrivende for Elhub da alle markedsprosesser er uavhengig av dette volumet. Eksempelvis er det like ressurskrevende å motta, lagre å distribuere en verdi på 100.000 kWh som en verdi på 100 kWh. I forhold til Elhub support vil det dog være mer nytte å behandle et målepunkt med stort volum enn et med lite, men dette er en relativt lav kostnadsandel av Elhub. Videre vil det blant nettselskapene være en relativt lik fordeling mellom målepunkt med små og store volumer slik at et volumbasert gebyr vil fordele seg relativt likt mellom disse selskapene. For kraftleverandører og 3.parter kan et differensiert gebyr basert på volum medføre at noen kundesegmenter blir mindre attraktive enn andre. Administrativt vil det være mer krevende å fakturere basert på volumet bak hvert målepunkt da dette endrer seg. På grunn av sesong- og års-variasjoner i forbruket vil dette være en mindre forutsigbar gebyrinntekt i forhold til antall målepunkt. Den vil derfor øke "mer/mindre inntekten" i Elhub regnskapene.

Gebyr per transaksjon

Det vil være en rekke forskjellige transaksjoner mellom Elhub og den enkelte aktør; så som leverandørbytter, flyttinger og filer med måleverdier. Men Elhubs ressursbruk og aktørenes nytteeffekt av dette vil i stor grad være korrelert med antall målepunkter tilhørende den enkelte aktør.

Hvis antall transaksjoner skal være et grunnlag for fakturering av gebyr vil det kreve en del ressursbruk å holde rede på antall transaksjoner per aktør. Videre kan det medføre tilpasset adferd med manglende eller sene oppdatering inn til Elhub. I dagens marked har kraftleverandøren rett til å få utført disse transaksjonene uten kostnader.

Gebyr per henvendelse

Elhub vil ha en supportfunksjon som skal håndtere henvendelser fra aktørene. Mange av disse henvendelsene vil ikke være grunnlag for eget gebyr, f.eks. ved feil, og avklaringer. En del henvendelser vil ha karakter av hjelp som en burde kunne forvente at aktøren selv har kompetanse

på, f.eks. markedsprosesser og bruk av Elhubs websider¹. Dette er til en viss grad korrelert med antall målepunkt, men det kan være hensiktsmessig med et eget gebyr for å gi insentiv og honorere de aktørene som har investert i denne typen kompetanse. På den annen side kan et slikt gebyr medføre færre henvendelser og derigjennom lavere kvalitet i datagrunnlag og markedsprosesser. Det vil også være mange skjønnsmessige vurderinger i forhold til om en henvendelse er fakturerbar eller ikke, og det vil være en lite forutsigbar inntekt, noe som vil øke "mer/mindre inntekten" i Elhub regnskapene.

Oppsummering gebyrelementer

Ut i fra argumentasjonen ovenfor anbefales det å basere gebyrmodellen på aktørtype, fastgebyr samt målepunktavhengig gebyr. Når det gjelder gebyr per henvendelse foreslår vi å utelate dette i første omgang men å vurdere dette senere når en får mer erfaring fra drift og support.

Gebyrmodell

Foreslått gebyrmodell:

$$G(x_t) = F(x_t) + M(x_t) = F(x_t) + \left[mp(x_t) \times \left(\frac{(a_t ETI - \sum_{x_t=1}^{x_t=N} F(x_t))}{\sum_{x_t=1}^{x_t=N} mp(x_t)} \right) \right]$$

og

$$\sum_{t=1}^{t=n} a_t = 1$$

Hvor:

G = Sum årlig gebyr for aktør

x = aktør

t = aktørtype

F = årlig fastgebyr

M = årlig målepunktavhengig gebyr

mp = antall målepunkt

ETI = Årlig Elhub tillatt inntekt

a_t = andel av total Elhub kostnad som skal belastes aktørtype t

Fastsettelse av parametere i gebyrmodellen

Årlig tillatt Elhub inntekt

Tillatt inntekt for Elhub inkluderer alle investeringskostnader, driftskostnader og avkastning. Det er laget et foreløpig langtidsbudsjett for Elhub som indikere en årlig tillatt inntekt på ca. 120 MNOK. Dette budsjettet inkluderer alle investeringskostnader, driftskostnader, finanskostnader samt avkastning (NVE rente på totalkapitalen). Det er også tatt med reinvesteringer på 170 MNOK i perioden. Dette gir en svakt fallende kostnadsutvikling for perioden utover 2019.

I denne omgang legger vi til grunn et årlig tillatt inntektsnivå på ca. 120 MNOK for hvert av de tre første årene Elhub er i drift (2017-2019). Basert på oppdaterte underlag for driftskostnader og renter

¹ Den danske datahuben har mange henvendelser av denne karakter

må dette oppdateres i forkant av driftsettelse; anslagsvis i forbindelse med budsjettprosessen høsten 2016.

Aktørtype (t)

Vi opererer foreløpig med tre aktørtyper:

- Nettselskap
- Kraftleverandør
- 3.part

Modellen er fleksibel med hensyn til flere typer aktører

Antall målepunkt

Antall målepunkt er definert av de målepunkt som til enhver tid er aktive i Elhub databasen. De er unikt knyttet til ett nettselskap og en kraftleverandør. Både summen av målepunkt samt fordelingen på aktører vil variere over tid, men vil være entydig gitt til enhver tid (oppgjørstidspunkt). Summen av målepunkt per aktørtype vil være forskjellig som følge av kunder på leveringsplikt. For å unngå at aktørene tilpasser leverandørbytter og opphør i forhold til fakturatidspunkt vil Elhub forbeholde seg retten til velge oppgjørstidspunkt innenfor månedens siste 5 dager.

Årlig fastgebyr (F)

Vi anslår nivået for det årlig fastgebyr basert på estimerte kostnader for å håndtere en aktør uavhengig av transaksjoner og antall målepunkt. Dette er kostnader tilknyttet:

- **Administrasjon rundt den enkelte aktør**
 - Teknisk oppsett og vedlikehold i Elhub (registrering, åpning av porter m.m.)
 - Administrasjon av sertifikater (IT) for tilgang og sikkerhet
 - Registrering og vedlikehold av selskapsinformasjon i Elhub og andre administrative verktøy
 - Basis support
 - Fakturering og betalingsoppfølging
 - Styringsmodell (styre, oppfølging mot NVE, bransjeråd, ekspertgrupper (NEE, o.l.)
 - Markedshåndbok
- **Test og sertifisering av den enkelte aktør**
 - Ediel portalen
 - Ediel support tjeneste
 - Test og godkjenning mot Elhub grensesnittet (EMIF)
- **Fra Elhub investeringen før idriftsettelse**
 - Utarbeidelse av markedsdesign og tekniske standarder

Det er gjort et estimat for aktivitetene ovenfor basert på dagens Ediel tjeneste samt erfaringer fra den danske datahuben. Vi kommer da til at andel av de årlige kostnadene som ikke kan sies å være målepunktavhengige ligger på ca. 16 MNOK per år for de første tre årene, noe som utgjør ca. 25 % av driftskostnadene til Elhub og 13 % av de årlig tillatt Elhub inntekt. Andelen vil stige ettersom andelen driftskostnader øker som følge av avskrivninger og gjeldsreduksjon. Etter diskusjoner i bransjerådet har vi konkludert med å anbefale at summen av det årlige fastgebyret skal utgjøre 15% av årlig tillatt

Elhub inntekt. Med anslag på 350 aktører (nett, kraft, m.m.) blir det et fastgebyr på ca. 51.000,- NOK per aktør per år. Beløpet inkluderer da eksisterende Ediel tjeneste som i dag ligger på henholdsvis 14.500 for nett og 17.500 for leverandører. Til orientering faktureres over 400 aktører for dagens ediel tjeneste.

Et tilleggsmoment er at et fastgebyr i denne størrelsesorden i stor grad vil ekskludere useriøse aktører fra markedet. Med useriøse aktører menes aktører som har til hensikt å utnytte og bryte regelverket for markedet gjennom eksempelvis falske leverandørbytter, informasjonstyveri, momssvindel etc.

Årlig fastgebyr faktureres i januar for hele inneværende år. Det gjøres kvartalsvis avkortning i forhold til nye/avsluttede aktører i Elhub.

Andel for den enkelte aktørtype (a_t)

I henhold til modellen skal den målepunktavhengige andelen av gebyret differensieres mellom type selskap (nett, kraft, 3.part). Det er flere angrepsvinkler i forhold til denne fordelingen og de mest fremtredende er:

1. Nettselskapene har i henhold til regelverket en plikt til å understøtte markedet og Elhub skal utføre monopoloppgaver som nettselskapene ellers skulle ha utført.
2. I henhold til regelverket har kraftleverandører og 3.parter rett på å få utført de tjenestene Elhub skal yte dem.
3. Fordelingen bør gjenspeile de respektive parter nytteeffekt av Elhub
4. Fordelingen skal bidra å holde fokus på kostnadseffektivitet i Elhub og bransjen totalt
5. Fordelingen skal være markedsnøytral i den forstand at den ikke skal favorisere noen aktører
6. Velfungerende konkurranse i sluttbrukermarkedet

Vi mener at 1 og 2 ovenfor veier tyngst i vurderingene i og med at de direkte kan relateres til regelverket og fordelingen det legges opp til derigjennom. Det tilsier at fordelingen mellom nett og markedsaktører bør være 100% - 0%, respektivt.

I henhold til punkt 3 vil nettselskapene ha nytteeffekter gjennom reduserte kostnader på andre områder. Men også kraftleverandørene og 3.parter vil ha nytteeffekter ved Elhub gjennom enklere adgang til data og lavere administrasjonskostnader enn ellers. I forhold til dette argumentet bør også disse aktørene dekke en del av kostnaden det her er snakk om.

Med hensyn på kostnadseffektivitet, ref. pkt. 4, vil man kunne hevde at en markedsaktør vil legge større vekt på å redusere sin Elhub kostnad enn en monopolist (nettselskapet) og derigjennom ha et større insentiv til å øve innflytelse på Elhubs kostnader og kostnadseffektivitet. Men nett-tariffen er også en transparent pris på tvers av nettselskaper som det enkelte nettselskap har insentiv for å holde nede. Insentivene for nettselskaper og kraftleverandører kan imidlertid være forskjellige i denne sammenheng. Nettselskapene kan støtte en kostnadsøkning som gir dem en gevinst på bekostning av kraftleverandørene og visa versa. Ut i fra kriteriet om kostnadseffektivitet tilsier dette at begge skal belastes deler av kostnaden. Et tilleggsmoment her er at nettselskapene er sikrere betalere, noe som reduserer sannsynlighet for tap som måtte dekkes av andre aktører.

I forhold til punkt 5 ovenfor mener vi at fordelingen ikke vil påvirke graden av nøytralitet i og med at denne kostanden er relatert til det enkelte målepunkt og vil fordele seg andelsmessig likt for de ulike aktører.

Ut i fra velfungerende konkurranse i kraftmarkedet (pkt. 6) er det en faktor at Elhub kostnadene for kraftleverandørene vil måtte inkluderes i kraftprisen til kunden slik at denne blir mindre transparent i forhold til markedsprisene i engrosmarkedet (NordPool prisene). Dette har en relativt liten totaleffekt men vil så klart øke med økt andel på kraftleverandørene samtidig som den kommer i tillegg til andre eksterne priselementer så som elsertifikater. Endringer i Elhub kostnadene kan da medføre endringer i kraftprisene som sluttkundene ikke forstår. Stor innflytelse på Elhubs kostnader kan videre utnyttes av enkelte markedsaktører til å forbedre egen konkurransesituasjon ovenfor andre markedsaktører.

3.parter vil være en ny type aktør som skal ha like rettigheter til adgang i Elhub. Det er imidlertid usikkerhet rundt omfang og hvordan adferden til tredjeparter vil utvikle seg. Etter diskusjoner i bransjerådet er det enighet om at 3. part skal behandles på samme måte som kraftleverandører.

Ut i fra argumentasjonen ovenfor anbefaler vi at nettselskapene dekker en vesentlig større andel enn kraftleverandører/3.parter. Men de sistnevnte skal også dekke en andel, fordi de har nytteeffekter av Elhub samt at de skal ha innflytelse på kostnadseffektiviteten i Elhub. Vi legger derfor til grunn at nettselskapene skal dekke 80 % av den de totale årlige Elhub kostnaden og at kraftleverandørene da skal dekke 20 %.

Dette gir følgende parameterverdier:

$$a^{\text{nettselskap}} = 0,8 \quad a^{\text{kraftleverandør}} = 0,2$$

Målepunktavhengig gebyr faktureres den enkelte aktør per måned etterskuddsvis.

Revidering av Gebyrmodellen

Parameterne i gebyrmodellen må revideres i forkant av Elhub driftsettelse basert på endringer i informasjonsunderlaget som dette notat bygger på. Videre må parameterne revideres i forkant av hvert kalenderår etter at Elhub er satt i drift.

Gebyrmodellen som helhet skal revideres før utløpet av 2019 og den reviderte modellen skal da gjelde for neste tre års periode.

Referanser til andre gebyrmodeller

Vi har foretatt en vurdering av andre gebyrmodeller. Det er vanlig å dele gebyrene på et fastledd og et volumavhengig ledd. Således representere ikke Elhub gebyrmodell noen forskjell fra disse. Men det forskjell på hvordan man definerer det volumavhengige leddet. For Elhub mener vi som tidligere argumentert at det gjøres mest enkelt, representativt og transparent i form av antall målepunkt.

NordPool Spot (NPS)

NPS har i hovedsak et fastgebyr på 18.000,- EURO per år samt et volumavhengig gebyr på 0,04 Euro/MWh. I tillegg er det et oppgjørsgebyr på 0,006 EURO/MWh og forpliktelser til å stille økonomisk sikkerhet for all handel.

Aktører med lavt handelsvolum kan velge bort fastgebyret mot volumgebyr på 0,13 Euro/MWh men begrenset til minimum 3.000,- Euro per år. Tilsvarende er det volumrabatt for store aktører med både kjøps- og salgsporføljer hvor en får redusert fastgebyr og volumgebyr oppad begrenset til 150.000,- Euro for brutto handel.

NPS tilbyr også en ordning hvor en klientrepresentant opptre på vegne av en eller flere klienter og hvor disse står som økonomisk ansvarlig direkte ovenfor NPS. I denne modellen må klientrepresentanten betale fastgebyr på 18.000,- Euro per år, mens den enkelte klient må betale 1.500,- Euro per år. Volumgebyret er det samme som for andre aktørtyper.

For en kraftleverandør med 10.000 kunder og et handelsvolum (kjøp) på 40 GWh per år (20MWh/år per kunde) gir det et årsgebyr på NOK 258.400,- hvis kraftleverandøren velger å være direkte medlem (NOK/Euro = 9,5). Tilsvarende NOK 1.045.000,- hvis kraftleverandøren har 100.000 kunder. Med klientkonto hos klientrepresentant blir årsgebyret til NPS NOK 101.650 for en leverandør med 10.000 kunder. Tilsvarende NOK 888.250,- hvis kraftleverandøren har 100.000 kunder. Kraftleverandøren må i de siste eksemplene i tillegg betale for tjenesten til klientrepresentanten.

Nasdaq OMX (NOMX) -finansiell forward handel av standard elektrisitetskontrakter

For handel har NOMX et fastgebyr på EURO på 15.000 Euro/år (13.500 uten EI-cert). I tillegg er det et volumgebyr på 0,0045 Euro/MWh.

For clearing har NOMX et fastgebyr på EURO på 25.000 Euro/år eller 12.500 som klientrepresentant og 12.500 per klient. I tillegg er det et volumgebyr for clearing som starter på 0,0094 Euro/MWh for 0-3 TWh per kvartal med ulike trinn opp til over 50 TWh per kvartal hvor det koster 0,0039 Euro/MWh.

Oslo Børs

For handel på Oslo Børs er det i hovedsak et volumgebyr i form av % av handelsverdi. Det variere mellom 0,0055 % for inntil 1 MNOK i handelsverdi per måned til 0,0010 % for handelsverdi over 11 MNOK per måned. Volumgebyret er imidlertid minimum NOK 20.00,- per måned.

For tilgang til markedsinformasjon på Oslo Børs er det et årlig fastgebyr på NOK 153.000,-. I tillegg er det et gebyr per bruker per måned sortert etter en rekke forskjellig brukertyper. Eksempelvis NOK 292,- for "professional level" til NOK 10,- for "Private level 1".

Statnett sin Sentralnettariff:

I Danmark finansieres datahuben via den danske sentralnettariffen. Vi har gjort en kort analyse av hva tilsvarende hadde medført for Norges del.

Sentralnettariffen i Norge retter seg mot de aktører som er fysisk tilknyttet sentralnettet. Det er i hovedsak litt mer enn halvparten av alle nettselskaper, mange produsenter samt enkelte særs store forbrukere. Tariffen skiller mellom produksjon, stort eller fleksibelt forbruk samt øvrig forbruk. Tariffen består av et fast element og et volumelement (energiledd - nettap) hvor fastleddet er dominerende. Fastleddet beregnes i forhold til MWh/h i topplasttiden og reduseres med inntil 50 % i forhold til forbrukets samlokasjon med produksjon.

Kostnader for Elhub vil, med dagens regler, ikke kunne dekkes inn gjennom sentralnettstariffen. NVE må i så fall endre §7-3 i kontrollforskriften, noe som er komplisert. Gjeldende innmatingstariff i sentralnettet (1,2 øre/kWh) er maksimalt av hva EU-reglene tilsier. Enhver økning i kostnadsgrunnlaget for sentralnettet må således dekkes gjennom økning av tariff for forbruk. Det medfører at målepunkter med produksjon og aktører med kun produksjonsnett ikke vil bli belastet for Elhub. Hvis Elhub kostnaden skulle dekkes inn gjennom sentralnettariffen ville en ikke kunne belaste kraftleverandører. Fordelingen hadde blitt til dels vilkårlig ut i fra forbrukets topplast samt lokasjon i forhold til produksjon. Videre måtte kostnaden bli viderefakturert fra sentralnettkunder til øvrige nettselskaper som ikke er sentralnettkunder. Oppsummert vil en slik ordning for Elhub være vilkårlig og lite transparent.

Fordelen ville vært av administrativ karakter gjennom å inkludere kostnaden i en allerede etablert ordning og faktureringsregime.

Talleksempel

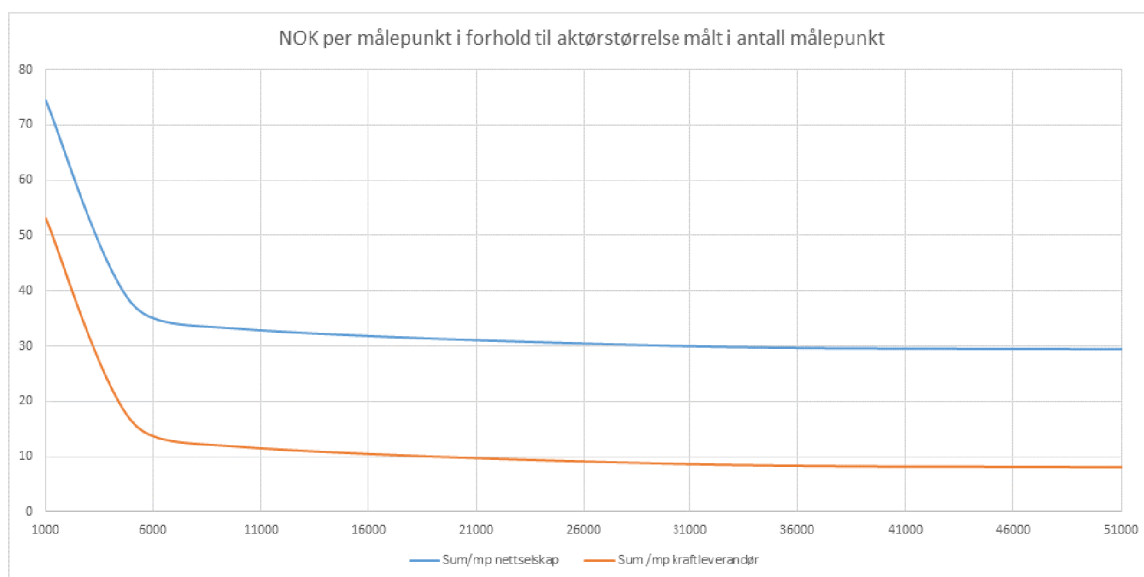
Fastgebyr (NOK)							
	# aktører	NOK/aktør	Sum				
Nett	150	51 000	7 650 000				
Kraft / 3.part	200	51 000	10 200 000				
			17 850 000				
Målepunktavhengig gebyr (NOK)							
	# målepunkt	fordeling	ETI / år	Elhub andel / år	Sum fastgebyr	mp gebyr/år	NOK/mp/år
Nett	2 900 000	80 %	120 000 000	96 000 000	7 650 000	88 350 000	30,47
Kraft / 3.part	2 800 000	20 %	120 000 000	24 000 000	10 200 000	13 800 000	4,93

Forskjell i antall mp mellom nett og kraft skyldes antakelse om 100.000 kunder på leveringsplikt.

Årlig Elhub gebyr etter aktør og størrelse

# mp	Nettselskap			
	fastgebyr	mp gebyr	Sum	Sum/mp nettselskap
1 000	51 000	30 466	81 466	81,466
5 000	51 000	152 328	203 328	40,666
10 000	51 000	304 655	355 655	35,566
30 000	51 000	913 966	964 966	32,166
50 000	51 000	1 523 276	1 574 276	31,486
75 000	51 000	2 284 914	2 335 914	31,146
100 000	51 000	3 046 552	3 097 552	30,976
200 000	51 000	6 093 103	6 144 103	30,721
500 000	51 000	15 232 759	15 283 759	30,568
800 000	51 000	24 372 414	24 423 414	30,529

# mp	Kraftleverandør / 3.parter			
	fastgebyr	mp gebyr	Sum	Sum /mp kraftleverandør
1 000	51 000	4 929	55 929	55,929
5 000	51 000	24 643	75 643	15,129
10 000	51 000	49 286	100 286	10,029
30 000	51 000	147 857	198 857	6,629
50 000	51 000	246 429	297 429	5,949
75 000	51 000	369 643	420 643	5,609
100 000	51 000	492 857	543 857	5,439
200 000	51 000	985 714	1 036 714	5,184
500 000	51 000	2 464 286	2 515 286	5,031
800 000	51 000	3 942 857	3 993 857	4,992

Vedlegg 1: Kommentarer til Høringsinnspill

Forslag til gebyrmodell ble i November 2015 sendt på høring til alle aktørene i kraftbransjen samt en del tredjepartsleverandører. Det kom inn 20 høringssvar og vi vil i det følgende kommentere hoveddelene av innspillene i forhold til de ulike elementene som er lagt til grunn for gebyrmodellen.

Alle høringsinnspill er gjengitt i helhet i vedlegg 2.

Prinsipper for gebyrmodellen	Elhub kommentar
	Det er ingen som har gitt negative tilbakemeldinger på prinsippene som er lagt til grunn. Flere har gitt sin støtte.
Gebyrmodellen generelt	Elhub kommentar
	Mange gir sin støtte til foreslått gebyrmodellen som et generelt rammeverk.
Hafslund Nett mener at gebyrelementene i altfor liten grad gjenspeiler faktiske kostnadsdrivere i Elhub. Hafslund Nett påpeker at når først investeringen i Elhub er foretatt så er ikke antall kunder eller målepunkt kostnadsdrivende. Modellen vi slå dårlig ut for de aktører som i dag har oppnådd stordriftsfordeler på dette området og derav vil komme dårligere ut i NVEs effektivitetsmålinger med Elhubs foreslåtte gebyrmodell. Videre påpekes det at modellen ikke gir incentiver for videre konsolidering i bransjen. Energi Norge mener at de aktører som har gjennomført effektiviseringstiltak ikke må få økte kostnader over tid.	Vi er enige i at antall målepunkt ikke er kostnadsdrivende når en først har tatt investeringen ved å etablere et system som skal håndtere 3 millioner målepunkt. Elhub representerer ny infrastruktur som vil gi stordriftsfordeler for både store og små aktører. Vi har gjort konkrete vurderinger av om en stor aktør med mange målepunkt vil representere lavere kostnader i den operative driften av Elhub, men vi ser ikke at det er tilfellet. Som Hafslund Nett er inne på skyldes dette at Elhub er dimensjonert for 3 millioner målepunkt både når det gjelder IT systemer og øvrig drift uavhengig av størrelse på det enkelte nettselskap. Vi har derfor lagt til grunn at foruten direkte administrasjonskostnader per aktør, skal kostnaden og derigjennom stordriftsfordeler fordeles nøytralt og likt på alle aktører. Da har vi kommet til at antall målepunkt best representerer en nøytral fordeling av kostnaden. Det er nærmest umulig å differensiere mellom aktører som har realisert stordriftsfordeler i nåværende regime og de som ikke har det. Det ligger videre utenfor vårt mandat å legge incentiver til konsolidering i bransjen inn i gebyrmodellen. Det får eventuelt NVE vurdere. Samtidig vil vi påpeke at et fastgebyr som foreslått medfører vesentlig høyere Elhub kostnad for et 30 talls små nettselskaper med mindre enn 10.000 målepunkt samt ca. 80 kraftleverandører med mindre enn 30.000 kunder (se eksempel side 12 og 13).

Statoil mener at modellen også må ta hensyn til volum knyttet til hvert enkelt målepunkt, da eksempelvis en industrileverandør kan ha vesentlig større volum med langt færre målepunkter enn en leverandør til husholdninger.	Vi har argumentert for at størrelsen på Elhub investeringen er drevet av antall målepunkt og at volumet bak hvert målepunkt ikke påvirker investeringen. Ut i fra et kostnadsperspektiv er således målepunkt den beste variablene å fordele etter. Men når det gjelder nytteverdi har Statoil et poeng; dess større volum bak et målepunkt, dess større nytte er det for kraftleverandøren. Volumdifferensiert ledd er også diskutert i bransjerådet, og vi har valgt å utelate det fordi: • Foreslått gebyr per målepunkt for kraftleverandører er relativt lavt og en volumdifferensiert modell må differensiere mye for at det skal ha noen effekt. Det vil komme i konflikt med kostnadsargumentet om at Elhub kostnaden ikke er drevet av volum. • De fleste kraftleverandører med en viss mengde kunder har en kundeportefølje med relativt lik fordeling av små og store kunder målt i volum. Store industrileverandører med få målepunkt og lavt volum vil uansett få en vesentlig høyere pris per målepunkt når en inkluderer fastgebyret. • Volum (forbruk/produksjon) varierer over tid og gjør budsjettering og administrasjon av ordningen mer kompleks, mindre transparent og forutsigbar. Ved lave volumer må inntektsnedgangen til Elhub dekkes av andre aktører. Antall målepunkt er derimot en stabil faktor.
KS Bedrift, Defo og VOKKS Nett AS påpeker at likt fastledd for nettselskapene strider mot effektivitetsmålingen i inntektsrammeberegningen som legger til grunn en lineær sammenheng mellom antall målepunkter og kostnader disse har for selskapene. KS Bedrift og Defo mener derfor at gebyrkostnaden fra Elhub ikke bør inngå i effektivitetsberegningen, men legges til som siste trinn i inntektsrammeberegningen. Også Hafslund Nett AS mener at kostnaden ved Elhub skal dekkes inn som et tillegg til inntektsrammen.	Vi mener at dette er en problemstilling som NVE best kan ta stilling til.

Årlig tillatt Elhub inntekt	Elhub kommentar
Agder Energi og Fortum Markets etterspør forventet kostnad utover 2019.	Årlig Elhub kostnad som ligger til grunn for antakelsen om årlig tillat inntekt på ca. 120MNOK er basert på et langtidsbudsjett for Elhub over 20 år. Dette budsjettet inkluderer alle investeringskostnader, driftskostnader, finanskostnader samt avkastning (NVE rente på totalkapitalen). Det er også tatt med reinvesteringer på 170 MNOK i perioden. Dette gir en svakt fallende kostnadsutvikling for perioden utover 2019.
Agder Energi og Hafslund Nett AS etterspør hvilke insitamenter som legges til grunn for å holde kostnadene nede og hvordan bransjen kan påvirke dette. Energi Norge mener at dersom kostnadene ved utviklingen av Elhub stiger vesentlig utover det som var forutsetningene, må dette kunne vurderes spesielt. BKK mener at dersom de fremtidige Elhub kostnadene blir betydelig høyere enn forventet bør kostnadsfordelingen revurderes.	Elhub er underlagt en styringsmodell der både NVE og bransjerådet vil være involvert i budsjettering samt løpende orientering om kostnadsutviklingen. Alle signifikante avvik vil måtte gjøres rede for ovenfor NVE og bransjerådet. Som en del av prosjektet skal det etableres en mer omfattende styringsmodell med flere nivåer hvor bransjen vil være involvert. Disse vil forslagsvis være fordelt på strategisk, taktisk og operasjonelt nivå. Gebyrmodellen vil hvert år bli vurdert i samråd med NVE og bransjen.
NTE Nett stiller spørsmål ved hva som menes med "avveining mellom lavest mulig tillatt inntekt de første årene mot totalinntekt over tid". De legger til grunn at investeringskostnader behandles i henhold til god regnskapsskikk.	Alle investeringer behandles i henhold til god regnskapsskikk. Det er imidlertid åpning for jevne ut gebyrkostnaden over tid, bl.a. ved tidsprofil på nedbetaling av lån og mer/mindre inntekt. Dette er eksempelvis gjort i el-sertifikatordningen som Statnett administrerer.
Årlig fastgebyr	Elhub kommentar
Mykleby Maskin AS mener at fastbeløpet er for høyt og ikke vil være nøytralt i forhold til nettselskaper med svært få målepunkt. Fjord Energi mener at modellen i for stor grad favoriserer store aktører og at fastleddet således er for høyt. Firmaet Albert Collett mener at det må være galt å benytte samme gebyrsats for distribusjons- og produksjonsnett og at foreslått modell representerer for høyt fastledd for produksjonsnett.	Størrelsen på foreslått fastgebyr er fastsatt gjennom diskusjoner i bransjerådet og er et kompromiss mellom medlemmene i bransjerådet. Mange av argumentene som fremkommer i høringssvarene har vært diskutert i bransjerådet. Vi ønsker å påpeke at størrelsen på fastgebyret er basert på faktiske kostnader, dvs. hva det faktisk koster å administrere en aktør. Videre er det slik at om noen skal betale lavere fastgebyr må andre betale mer.

Meløy Energi mener at det ikke bør være fastledd, bare kostnader relatert til kunder/transaksjoner. Statoil mener at fastgebyret må holdes på et lavt nivå fordi det vil kunne representere en barriere for småkraftaktører med få målepunkter.	At fastbeløpets størrelse er medvirkende til å redusere sannsynligheten for useriøse aktører mener vi er vesentlig. Dette baserer vi på erfaringer fra andre markeder. Vi vil imidlertid påpeke at vi med useriøse aktører ikke sikter til små aktører, men aktører som har til hensikt å utnytte og bryte regelverket for markedet gjennom eksempelvis falske leverandørbytter, momssvindel, informasjonstyveri, sabotasje etc.
Hafslund Nett mener at fastgebyret er for lavt og i større grad bør reflektere at en stor andel av Elhubs kostnader i praksis er faste.	
KS bedrift og Defo mener at selskaper som deltar i samarbeidskonstellasjoner med felles operativt grensesnitt mot Elhub bør ha lavere fastgebyr enn andre selskaper.	Vi har gjort vurderinger på i hvilken grad selskaper i samarbeidskonstellasjoner med felles operativt grensesnitt mot Elhub representerer lavere kostnader og således kunne danne grunnlag for lavere fastgebyr. Antallet selskaper og transaksjoner vil ikke påvirkes, og underliggende selskaper vil måtte forholde seg direkte til Elhub gjennom aktøravtaler, betaling og oppfølging. Men sertifisering og operativ oppfølging vil bli forenklet. På den annen side vil Elhub måtte administrere og vedlikeholde regelsett for en egen type aktør ("Tjenestetilbyder"). Vi mener at det ikke er signifikante forskjeller i kostnadene forbundet med et selskap i allianse som et selvstendig.
Bergen Energi og NordPool Spot mener at foreslått fastbeløp på NOK 46.000,- er for høyt fordi det kan medføre at mindre aktører på forbrukssiden vil forsvinne som direkte aktører i engrosmarkedet noe som igjen vil redusere konkurransen i markedet.	Forbrukere som handler direkte på NordPool for eget forbruk må per definisjon være registrert som leverandører og enten direkte eller via andre ha balanseansvar for leveransene "til seg selv". I Elhub vil de da måtte bli oppført som leverandør til "egne" målepunkter i rollen som sluttkunde og således være gjenstand for gebyrer som øvrige leverandører. Det å være leverandør i det norske kraftmarkedet er en egen rolle som medfører en del forpliktelser og det er ikke lagt opp til at disse forpliktelsene er differensiert i forhold til antall målepunkt eller volum bak hvert målepunkt. Færre antall aktører i engrosmarkedet medfører ikke lavere handelsvolum da deres volum ellers vil måtte bli ivarettatt av andre leverandører, forvaltere og balanseansvarlige. Vi er kjent med at de aller fleste klient-aktørene ikke selv tar handelsbeslutninger

	mot markedsplassen, men har delegert dette til sin klientrepresentant. Denne typen aktører må i dag stille sikkerhet overfor både NordPool Spot og balanseavregningen. Da må de også kunne gjøre det ovenfor en forvalter/leverandør som representerer dem i engroshandelen og mot balanseavregningen. Dette er også modellen i forhold til alle andre engros markedsplasser, dvs. de som har stort volum handler direkte på markedsplassen mens de som er mindre handler via forvaltere. Til sammenligningen har Oslo Børs 50 medlemmer som handler direkte i aksjemarkedet og 17 som handler direkte i derivatmarkedet. Vi mener derfor at det ikke vil være hensiktsmessig å skille på leverandører i forhold til om de er leverandører til "seg selv" eller ikke. I så fall vil vi måtte avvike fra norsk og internasjonal rollemodell og det vil være vanskelig å definere og følge opp hvem som vil falle inn under definisjonen "leverandør til seg selv". Eksempelvis en kommune med mange målepunkt, eller et konsern med mange datterselskaper osv. Det vil bare føre til sub-optimalisering.
Andel for den enkelte aktørtype	Elhub kommentar
KS Bedrift, Agder Energi, Fortum, NEAS støtter forslått fordeling mellom nett, kraftleverandører og tredjeparter.	Som nevnt tidligere i dette dokumentet er forslaget til fordeling justert slik at det nå representere en 80/20 fordeling hvor både fastledd og målepunktavhengig ledd ligger til grunn for foreslått fordeling.
Bergen Energi mener at andelen for nettselskaper bør være høyere.	Fordelingen mellom aktørene er fastsatt gjennom diskusjoner i bransjerådet og er et kompromiss mellom medlemmene i bransjerådet. Argumentene som fremkommer i hørings svarene har vært diskutert i bransjerådet.
TrønderEnergi Nett, Nordlandsnett, NTE Nett og Hafslund Nett mener at fordelingen ikke gjenspeiler faktiske kostnader eller nytte ved bruk av Elhub og at nettselskapenes andel er for høy. Vokks Nett AS mener at Elhub kostnadene er direkte knyttet til markedsfunksjonen og ikke til nettselskapene som monopoler. I følge Vokks Nett AS strider fordelingen mot intensjonen med Energiloven hevder således at alle kostnadene burde fordeles på kraftleverandører/3. parter.	

Diverse høringsinnspill	Elhub kommentar
Fjordkraft etterlyser en tydeligere definisjon av aktør og at aktør bør knyttes til unikt GLN nummer.	Definisjonen av aktør er gitt av Elhubs Aktør- og rollemodell (se http://elhub.no/nb/om-elhub/rollemodell). En aktør er unikt identifisert gjennom GLN nummer og aktørtype i Elhub. En juridisk enhet identifisert ved organisasjonsnummer kan ha flere GLN numre og dermed representere flere aktører.
Nordlandsnett AS mener at det ikke kan brukes som argument at nettselskapene er sikrere betalere.	For det første er ikke dette hovedmotivasjonen for at nettselskapene skal dekke den største andelen. Men vi mener det er et argument fordi tap på fordringer vil måtte fordeles på de øvrige aktørene. Det vil således skape større usikkerhet i hele inntektsmodell hvis sannsynligheten for tap øker.
Fjordkraft mener at det bør bestemmes hvilken dag i måneden Elhub vil ta ut oversikt over målepunkter per aktør.	For å unngå at aktørene tilpasser leverandørbytter, oppstart og opphør i forhold til fakturatidspunkt vil Elhub forbeholde seg retten til velge oppgjørstidspunkt innenfor månedens siste 5 dager.

Vedlegg 2: Høringsinnspill

Elhub, post@elhub.no

KS Bedrifts innspill til gebyrstruktur for Elhub

Vi viser til utsendte forslag til gebyrstruktur for Elhub av 18.11.15. KS Bedrift Energi representerer 90 energiselskaper som er netteiere, kraftleverandører og produsenter av fornybar energi.

KS Bedrift støtter enkel gebyrstruktur

KS Bedrift støtter Elhubs forslag om at gebyrstrukturen de første driftsårene etableres med en enkel struktur i form av et fastledd og et målepunktavhengig ledd. Vi er også enige i at de ulike leddene skal reflektere fordelingen av Elhubs kostnader:

- 13 % av kostnadene oppstår uavhengig av antall målepunkt – fastleddet
- 87 % av kostnadene i Elhub kan relateres til antall målepunkt – målepunktavhengig ledd

Vi ser også at et likt fastbeløp for alle selskap uavhengig av størrelse gir en utfordring i forhold til NVEs inntektsrammeregulering når det gjelder effektivitetsmålingene. En løsning som vi vil spille inn overfor NVE er at Elhubs fastledd tas ut av beregningene, og i stedet legges til som siste trinn i inntektsrammeberegningen.

Fordeling av kostnader på aktører

Når det gjelder forslag til fordeling av de variable kostnadene, pekes det på dagens regulering der nettselskapene stiller informasjonen fritt tilgjengelig for kraftleverandørene. Sett i sammenheng med flere andre forhold, blant annet hvilken nytte de ulike aktørene har av Elhub, foreslås følgende fordeling av målepunktavhengige kostnader:

- 80 % på nettselskaper
- 19,5 % på kraftleverandører
- 0,5 % på 3. parter

Dette er i utgangspunktet en fordeling KS Bedrift kan støtte, med dagens fordeling av aktører og oppgaver.

Mange selskap er i dag deltakere i ulike samarbeidsløsninger. KS Bedrift har fått innspill fra en av disse om at samarbeidsløsningene vil representere en besparelse for Elhub, holdt opp mot at deltakende selskaper selv skulle håndtert utveksling av data med Elhub direkte.

Vi ber derfor Elhub om å gjøre en analyse på om de mindre og mellomstore selskapene som inngår i samarbeidsløsningene bidrar til en kostnadsreduksjon for Elhub når det gjelder de faste kostnadene. Dette må selskapene i tilfelle nyte godt av.

Det kan selvsagt variere noe i hvilken grad ulike samarbeidsløsninger innebærer besparelser overfor Elhub, og dette må man eventuelt finne løsning på. En mulig løsning kan være at det innføres en ny aktørtype, Samarbeidsløsninger. Dette diskuterer vi gjerne nærmere med Elhub.

Øvrig

For øvrig støtter KS Bedrift Elhub i at det ikke tas gebyr per henvendelser til Elhub. Å innføre et slikt gebyr kan gi uheldige insentiver i forhold til å ta kontakt med Elhub når det er behov for det.

Med hilsen
KS Bedrift Energi

Kristin H. Lind
Direktør Energi

Hei!

Agder Energi AS (LOS og Agder Energi Nett) har diskutert høringsdokument for elhub gebyrmodell i et møte 26.november. Høringsdokumentet ligger her:

<http://elhub.no/nb/dokumenter/gebyrmodell-for-elhub-dokumenter>

Her er felles konklusjoner fra diskusjonene:

Agder Energi AS støtter prinsippet i fremlagte gebyrmodell når det kommer til fordelingsnøkkel, skille på aktører og bruk av målepunkt, men ønsker å kommentere på følgende punkter:

- Totalkostnad står ikke stil med forventet innsparing.
- Agder Energi opplever ikke at totalkostnaden er noe man kan påvirkes og etterspør derfor hvilke insitamenter som legges til grunn for å holde kostnaden nede og hvordan nivået for videreutvikling og forvaltning settes.
- Gebyret gjelder for perioden 2017-2019. Hvordan er forventet kostand fremover etter 2019, f.eks frem mot 2030?

Med vennlig hilsen

Atle Knudsen | Direktør IKT

atle.knudsen@ae.no tlf: +47

93 41 72 60 | +47 38 60 63
56

Agder Energi

Postboks 603

Lundsiden | 4606

Kristiansand tlf: +47 38

60 70 00 | fax:

+47 38 60 70 01

www.ae.no

God kraft. Godt klima.

Statnett SF
PB 4904 Nydalen
0423 Oslo

Høringssvar til forslag om Elhub gebyrer 2017-2019

Vi viser til ovennevnte høringsforslag og ønsker med dette å avgi våre kommentarer til forslaget.

1. Fastgebyr

I forslaget legges det opp til å innføre et fastgebyr for å dekke kostnader forbundet med teknisk oppsett, registrering, support, testing etc. på NOK 46.000 pr. aktør.

Som argumentasjon for gebyrets størrelse står å lese bl.a. følgende:

«et tilleggsmoment er at et fastgebyr i denne størrelsesorden i stor grad vil ekskludere useriøse aktører fra markedet.»

Det er godt mulig at et fastbeløp på NOK 46.000 vil være egnet til å ekskludere useriøse aktører, men vi frykter imidlertid at et beløp av denne størrelse fordelt flatt på samtlige leverandører, netteiere og tredjeparter vil ekskludere små aktører generelt, noe som vil være svært uheldig for markedet. I dag blir forbrukerkunder som opererer som clearingkunder ilagt et fast gebyr på NOK 17.500 pr. år, og selv dette representerer en betydelig kostnad med tanke på at arbeidet med å håndtere disse kundene er begrenset til å få dem registrert og testet at alt fungerer som det skal. Straks dette er gjort, er det ingen arbeidsoppgaver forbundet med clearingkundene.

Det norske kraftmarkedet har utviklet seg til å bli et foregangsmarked som følge av at det over tid har lyktes å holde fast i viktige prinsipper for fri konkurranse, blant annet prinsippet om lik markedsadgang for alle aktører.

Etter hvert som markedene i de nordiske landene er blitt stadig mer integrert, har kraftleverandører investert for å kunne operere på tvers av landegrensene i tråd med myndighetenes intensjoner om å skape et felles velfungerende nordisk marked. Innføringen av NBS er vedtatt nettopp for å legge til rette for at kraftleverandører i fremtiden skal kunne operere i alle land gjennom enklere markedsadgang, mer effektiv drift samt lavere systemkostnader. Et høyt fastgebyr strider mot dette.

Vi frykter at et fastbeløp på NOK 46.000 vil favorisere store aktører til fordel for de små og føre til at mindre aktører forsvinner fra markedet både på leverandør- og forbrukersiden. En slik utvikling vil lede til redusert konkurranse.

2. Målepunkt- og volumavhengige gebyr

Vi støtter forslaget om å innføre gebyr knyttet til antall målepunkt fremfor volum, utfra argumentasjonen om at antallet målepunkt er en objektiv størrelse som er enkel å

Bergen:
Fantoftvegen 38
5072 Bergen

Oslo:
Rådhusgaten 23B
0158 Oslo

Telefon:
+47 55363700
Telefaks:
+47 55363701
E-mail:
info.no@bergen-energi.com

Bank:
DnB NOR ASA
N-0021 Oslo
Konto:
1844 1756 341

Org.:
981 743 982MVA

www.bergen-energi.com

Kontorer:
Danmark
Finland
Frankrike
Nederland
Storbritannia
Sverige
Tyskland

holde kontroll på, og at antall målepunkt påvirker Elhubs kostnader i større grad enn volum.

3. Andel for den enkelte aktørtype

Opprettelsen av Elhub fører til at en mengde arbeidsoppgaver flyttes fra netteiere til Elhub. I forslaget legges det opp til at nettselskapene skal dekke 80% av den målepunktavhengige gebyrandelen. Vi mener at netteierens andel bør være enda større og at en differensiering ikke bør være begrenset til den målepunktavhengige andelen.

4. Konklusjon

Som påpekt i høringsforslaget, er det viktig å etablere en gebyrstruktur som ivaretar markedets interesser, ved at den er nøytral og ikke favoriserer spesielle aktører. Videre skal den utformes på en måte som sikrer velfungerende konkurranse i markedet.

På denne bakgrunn vil vi oppfordre til å revurdere fastbeløpets størrelse og etablere en mer hensiktsmessig fordeling mellom små og store aktører.

5. Kort om Bergen Energi

Bergen Energi er en uavhengig internasjonal leverandør av tjenester innen energihandel, risikostyring og rapportering. Vårt tjenestespekter omfatter håndtering av kjøp og salg av elektrisitet, gass, grønne sertifikater og CO2, og vår viktigste oppgave er å sørge for en trygg og effektiv handel og å sikre at våre kunder har best mulig kontroll når det gjelder energiforbruk, -kostnader og miljøpåvirkning. Bergen Energi har tatt del i utviklingen av det norske og nordiske markedet siden 1991.

Eventuelle spørsmål eller kommentarer til vår høringsuttalelse kan rettes til Anette Huke på telefon 55 36 37 62.

Bergen, 02.12.2015

Bergen Energi AS

Therese Gjerde
Vice President Spot Management

Elhub
Post@elhub.no

Høringssvar fra Distriktenes energiforening til Elhub sitt forslag til gebyr for perioden 2017 – 2019 datert 06.11.2015.

Distriktenes energiforening, Defo representerer 68 små og mellomstore energiverk i Norge. Med dette høringsnotatet følger våre innspill til det utsendte høringsnotatet.

Defo har deltatt i bransjerådet for Elhuben og har vært aktive for å skape en mest mulig rettferdig gebyrstruktur i Elhub.

For Defo har det vært av overordnet betydning å sikre en gebyrstruktur som bidrar til et effektivt kraftmarked med et tilstrekkelig antall aktører.

Høringsnotatet har også vært behandlet i vårt felles Kraftomsetningsutvalg med KS Bedrift. Elhub anbefaler i høringsnotatet en gebyrmodell basert på aktørtype, fastgebyr, samt et målepunktavhengig gebyr.

Vi bemerker at det ikke må innføres et volumavhengig gebyr som vil gjøre Elhuben til en markeds plass og være urettferdig for aktørene. Den forslåtte fordelingen av kostnader mellom aktørtypene støtter vi, men vil bemerke at denne må vurderes på nytt senere og senest dersom kundesentrisk modell blir innført i Elhuben. Defo støtter også å utelate et gebyr per henvendelse i første omgang.

Defo har fått innspill fra allianser vedrørende eventuelle stordriftsfordeler når de bruker en felles aktør mot Elhub.

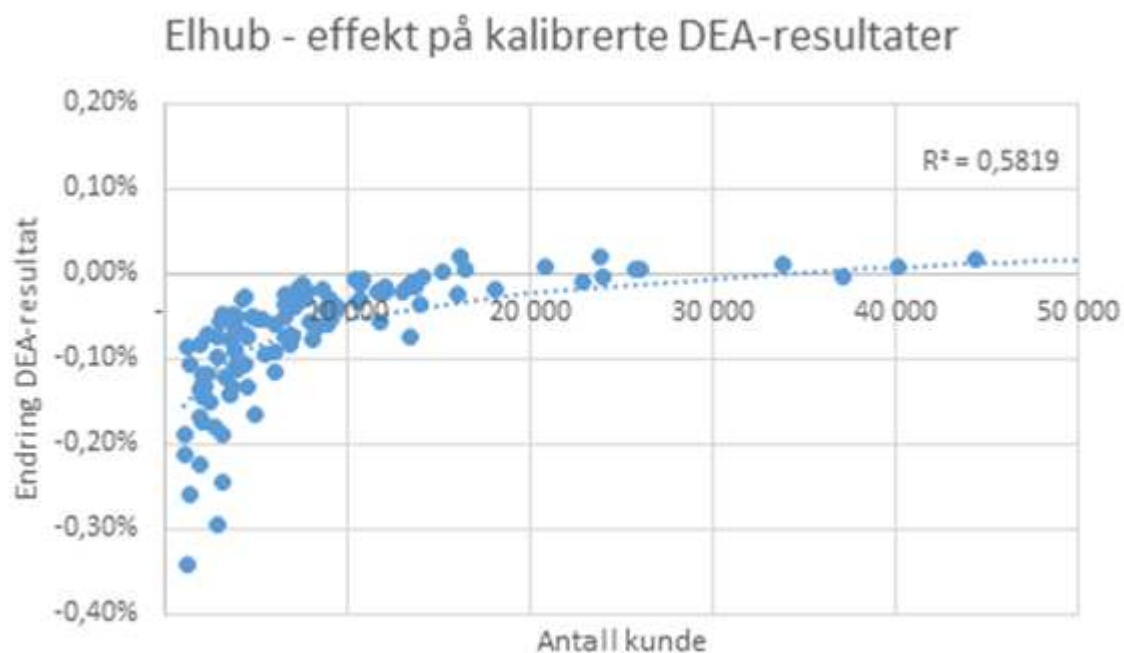
Defo ber derfor om å få utført en analyse av eventuelle stordriftsfordeler via allianser som har en felles aktør på vegne av seg mot Elhub. En slik aktør kan være Embriq (nå Rejlers). Det er stordriftsfordeler for fastleddet på ca. 46000 kr det er snakk om.

Defo har i tillegg fått gjort en analyse av dette fastleddets virkning på DEA modellen til nettselskapene.

DEA modellen er ikke laget for å takle slike fastledd som gir større kostnader desto mindre aktør man er.

Vi vil bemerke at forslaget om fastbeløp for nettselskapene reduserer effektiviteten for små selskaper kun fordi de er små og strider mot forutsetning i effektivitetsmålingen i inntektsrammeberegningene om at det er en lineær sammenheng mellom antall målepunkter og kostnader disse har for selskapene. Siden gebyret er et pålegg regulert av NVE, må dette derfor tas ut av beregningene og legges til som siste trinn i inntektsrammeberegningen.

Resultatet er ensidig at små nettselskaper vil tape (se figuren under med antall kunder vs endring i DEA-resultat med de 46 kkr).

Vi vil derfor bemerke at forslaget om et likt fastbeløp for nettselskapene uavhengig av selskapsstørrelse bryter med hensikten bak NVEs inntektsrammemodell.

Med hilsen

Distriktenes Energiforening, Defo

Knut Lockert

Daglig leder

Oslo, 4. desember 2015

Elhub
Att: Heiberg

Kommentarer vedrørende forslag til gebyrstruktur for Elhub

Energi Norge viser til Elhubs forslag av 6. nov 2015 samt til forhandlinger i Bransjerådsmøtet for Elhub i 10. juni og 21. oktober.

Bakgrunn

Elhub presenterte i bransjerådsmøte 10. juni et foreløpig utspill om gebyrstruktur for Elhub fra 2017. Flere medlemmer i rådet etterlyste mer fakta om kostnadsstrukturen som lå til grunn for fordeling mellom faste og variable kostnader. Diskusjonen gikk også om fordeling av kostnader mellom markedsaktører og nettaktører samt om det var ulike kostnader for ulike markedsaktører (kraftleverandører og tredjepartsaktører).

Energi Norge og de andre bransjeorganisasjonene foreslo å utsette anbefaling om gebyrstruktur og bruke sommeren til å gi bransjerådet økt innsikt i kostnadsstrukturen i Elhub prosjektet og prinsippene for fordeling av kostnadene. Dette ble konklusjonen i møtet.

Prinsipper og gebyr struktur

I tiden frem til utgangen av september ble det utviklet et notat av ADAPT på oppdrag fra Energi Norge. Energi Norges medlemmer i bransjerådet var referansegruppe. Det ble avholdt møter med Elhub prosjektet.

Målet var å anbefale en gebyrstruktur som i større grad en forslaget av 10. juni avspeilet kostnadsriktig fordeling av kostnadene mellom aktørspesifikke/ faste og variable kostnader.

Rapporten ble også presentert og gjennomgått med DEFO og KS Bedrift. Det var diskusjoner om kostnadsstrukturen skulle reflektere effekten av innføring av Elhub før eller etter innføring av en enfaktura modell, da dette har reel innflytelse på størrelsen og fordeling av effektiviseringspotensialet ved innføring av Elhub. Det fremkom ulike syn, men en majoritet av selskapene som deltok i referansegruppen anbefalte en kostnadsdeling basert på at Elhuben skal utføre monopol oppgaver og se frem mot enfaktura løsningen som det er antatt kommer i 2019. Dette var i tråd med anbefalingene i ESK rapporten om Elhub av 2013. Organisasjonene samlet seg om denne anbefalingen samt at en for gebyrstrukturen burde legge til grunn en kostnadsfordeling som legger vekt på:

- Gebyrstrukturen må være enkel og i seg selv ikke gi incentiver til økt administrasjon i Elhub eller suboptimal adferd fra brukere av Elhub.
- Strukturen bør bestå av et årlig fast ledd som bærer alle aktørspesifikke kostnader og kostnader som ikke bør relateres til antall målepunkter.
- Kostnadene deles i forholdet 80 : 20 = nett og marked på brutto nivå
- På basis av opplysninger fra Elhub bør minimum 15 % av årlige kostnader henføres til fastledd, og at denne andelen ventelig vil stige til 19 % i 2019.
- Full likestilling av nye og gamle aktører i gebyrstrukturen.

Bransjerådets enstemmige anbefaling ble lagt frem i møtet 21. oktober, noe referatet bekrefter:

"Diskusjon rundt notat fra Elhub:

- *OH informerte om at Energi Norge har jobbet mot aktørene og Elhub for å vurdere gebyrstrukturen, som hvordan fordelingen skal være mellom nettselskapene og kraftleverandørene, og andre tredjepartsaktører. Gruppen har kommet fram til følgende viktige forutsetninger:*
 - *Fastbeløpet bør være ca. 15% av totale kostnader;*
 - *Bruttofordeling mellom nett og kraft bør være 80/20;*
 - *Tredjepartsaktører bør ikke ha noen form for «rabatt» på bruk av Elhub.*
- *AH og NKT informerte om at DEFO og KS Bedrift støtter forutsetningene fra Energi Norge.*
- *I henhold til forslaget bruker NVE i sin inntektsrammeregulering en rente på 15%. THB vil ta en gjennomgang for å se om teksten rundt inntektsrammer og rente er korrekt.*
- *AF presiserte at det i det foreliggende forslaget ligger en «bruttofordeling» på 75/25 og at forutsetningene fra Energi Norge baserer seg på en bruttofordeling.*
- *Mange av deltakerne presiserte at det er veldig viktig at tredjepartsaktører ikke må ha noen form for «rabatt». Det ble videre presisert at en tredjepart ikke kan kjøre leverandørskifter og at denne må ha en fullmakt fra sluttbruker for å få tilgang til måleverdier. "*

Vi er derfor overrasket over at Elhub sekretariatet i sitt høringsdokument gir inntrykk av at bransjen har gitt sin tilslutning til positiv diskriminering av nye tredjepartsaktører som vil bruke Elhub. Dette er i strid med bransjens anbefaling.

En antagelse om at uttrekk av en kunders forbruks data ikke skal brukes til markedsaksjoner i konkurranse med kraftleverandører mener vi er en ukontrollerbar forutsetning over tid og at slike kunstige skiller i markedet er feil. Et argument om at mindre virksomheter som selger energirelaterte tjenester bør møte en lavere terskel blir urimelig da slike virksomheter vil kunne få all informasjon gratis via kunden som har fri tilgang til alle egne data gjennom sin side hos valgt leverandør.

Vi vil understreke at full likebehandling av aktører er vesentlig for å skape like konkurranseforhold og bidra til å sikre et minimum av finansiell evne for en bruker av Elhub.

Gebyr struktur og effektivisering

Vi har senere i prosessen mottatt innspill som reiser spørsmål ved Elhubs definisjon av faste kostnader kontra kostnader som bør fordeles på målepunkt.

Krav om automatisering av avregningskjeden og sentralisering av avregningsdata som følge av innføring av Elhub medfører at alle aktører blir involvert i effektivisering av måle og avregningstjenesten samt utveksling av data. Mindre aktører som tidligere har basert mange rutiner på manuelle/ semi manuell utførelse vil forutsetningsvis måtte investere i automatisering av systemer og sitt nye grensesnitt mot Elhub for å ta del i stordriftsfordelen ved automatiseringen. Større aktører har i større grad tidligere automatisert denne informasjonsbehandlingen internt og opplever derfor ikke samme effektiviseringsgevinst ved endringen.

Energi Norge mener derfor i tillegg at gebyrstrukturen ikke må føre til økte kostnader over tid for noen av aktørene og at dette må ha innflytelse på endelig fastsettelse av gebyrstørrelse og gebyr strukturen.

Dersom kostnadene ved utvikling av Elhub stiger vesentlig utover det som var forutsetningene for beslutningen om å utvikle og innføre Elhub må håndteringen av dette kunne vurderes spesielt.

Oppsummert

Energi Norge anbefaler at gebyrstrukturen for Elhub legger til grunn at oppgavene som skal utføres er monopol oppgaver. Videre at markedsaktørene som også vil ha fordeler av Elhub derfor også betaler for Elhub. I løpet av 2 – 3 år forutsetter vi at Elhub vil levere funksjonalitet som gjør overgang til enfaktura mulig og at gebyrstrukturen derfor bør kunne følge anbefalingen i ESK rapporten hva angår deling av årlige kostnader mellom nett og markedsaktører på brutto nivå med 80 % for nett og 20 % for markedsaktørene.

Vi understreker at alle markedsaktører må være likestilt.

Gebyrstrukturen må sikre at alle aktører får del i effektiviseringsgevinsten som forutsetningsvis innføring av Elhub skal gi.

Vi ser frem til fortsatt samarbeide om innføring av Elhub.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Ole Haugen
sign

Elhub
c/o Statnett SF,
PB 4904 Nydalen
0423 OSLO

Avdeling:

Vedr. høringsforslag datert 06.11.2015 – gebyrsatser Elhub

Vi viser til mottatt høringsforslag om gebyrsatser for Elhub for perioden 2017-2019 datert den 06.11.15. I den anledning har vi følgende kommentarer:

Innledningsvis i høringsforslaget nevnes at det er lagt vekt på bl.a. følgende prinsipper:

- aktørenes nytte ved bruk av Elhub skal reflekteres
- modellen skal være markedsnøytral i den forstand at den ikke skal favorisere noen aktører

I tillegg er det fremhevet 5 andre prinsipper hvorav noen kan synes å komme i konflikt med de foran nevnte.

Hva gjelder aktørenes nytte fremheves det bl.a. i høringsforslaget at «Elhub skal være nettselskapenes grensesnitt mot markedsfunksjonene». Vi forstår det slik at dette primært gjelder de ulike distribusjonsnett som bl.a. skal ivareta forbrukernes mulighet til skifte av leverandør, tilpasning til energi- og effektprising samt markedsinfo for på den måten å bidra til et fungerende kraftmarked for forbruker.

Tilsvarende gjelder imidlertid ikke for de mange produksjonsnett som i all hovedsak er innrettet mot leveranse av elektrisitet til engrosmarkedet via sentralnettet. Her har man allerede et fungerende marked dog med de begrensninger som skapes av innmatingsavgift og flaskehalser i nettet med tilhørende regionale prisområder. – Som det fremkom på seminar hos Elhub/Statkraft den 03.12.15 er det mange produksjonsnett som ser større ulemper enn fordeler ved etableringen av Elhub.

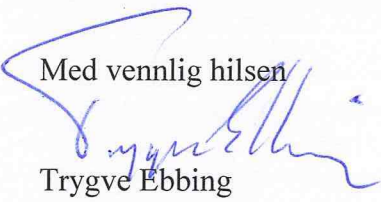
Vi mener derfor det må være galt å benytte samme gebyrsats for distribusjons- og produksjonsnett spesielt hva gjelder det årlige faste gebyret. Dette forslaget reflekterer på ingen måte de ulike aktørers nytte ved bruk av Elhub.

Prinsippet om at gebyrsatsene ikke skal favorisere noen aktører er bl.a. kommentert under høringsforslagets avsnitt om det årlige fastgebyret med følgende kommentar. »Et tilleggs-moment er at et fastgebyr i denne størrelsesorden i stor grad vil ekskludere useriøse aktører fra markedet».

Dette viser at man mener det fremlagte forslaget til størrelse på fastgebyret faktisk vil favorisere enkelte aktører fremfor andre, og så kan man jo bare lure på hva som her er tenkt med begrepet «useriøse aktører».

For vår del tror vi den foreslåtte størrelsen på fastgebyret vil være spesielt negativt for småskala forsøk på å etablere alternativ kraftproduksjon hvis det fremlagte forslaget gjøres gjeldende for produksjonsnett. I en tid da alle snakker om «det grønne skiftet» og om nye måter å tilgjengeliggjøre energi på - som er enda grønnere enn vannkraft - tror vi ikke dette vil fremstå som noe godt sjakktrekk overfor det politiske miljøet.

Med vennlig hilsen

Trygve Ebbing

post@elhub.no

Tlf 91 70 90 68
Faks: 57 00 92 01
monica@fjord-energi.no
Postboks 300, 6821 Sandane
www.fjord-energi.no

Sandane, 04.12.2015

Høyringsutsegn til "Forslag til Elhub Gebyrstrategi 2017-2019 06.11.2015»

Vi syner til Høyringsforslag 06.10.2015: Elhub gebyrer 2017-2019.

Fjord Energi AS er eit handelsselskap eigd av 15 småkraftverk i Sogn og Fjordane. Fjord Energi AS omset pt kraft på vegne av ca 30 små kraftverk som til saman har ein årsproduksjon på ca 300 GWh. Fjord Energi har ingen forbrukskunder. Fjord Energi er definert som balanseansvarleg og kraftleverandør av Elhub og balanseavregningen.

1. Nytte

Fjord Energi AS nyttar timeverdiar som grunnlag for anmelding NordPool neste døgn, endring produksjonsplan Statnett i løpet av dagen og neste dag, samt i høve avrekning.

- Anmelding NordPool/Produksjonsplan Statnett
Kvar dag før kl 12.00 melder vi inn produksjonen for kraftverka for morgondagen. I Elhub vil vi ha tilgang til timeverdiar førre døgn. Pt får vi oppdaterte timeverdiar frå nettselskapa også for morgontimane, og løpande gjennom døgnet. Dette betyr at behovet vårt ikkje vert dekkja av Elhub, og vi vil framleis ha behov for løpande oppdaterte timeverdiar frå nettselskap. Alternativet vårt er å installere egne målarar i kraftstasjonane.
- Avrekning produsent:
Statnett Balanseweb avreknar kvar veke. Slik eg har forstått vil dette ikkje endre seg etter innføring av Elhub.
- Flytting/endring balanseansvarleg
Innføring av Elhub vil foreløpig ikkje påverke rutine for endring av balanseansvarleg, oppdatering av stasjonsgruppe osv.

Fjord Energi vil etter det vi kan sjå ha liten/ingen nytte av Elhub.

2. Kostnad

Vi viser til Prinsipper for gebyrmodellen punkt 3 og 4 der det står at nytteverdien skal reflekterast i kostnaden. I dagens marknad har kraftleverandøren rett til å få utført transaksjonane utan kostnader.

Fjord Energi har pt 30 målepunkt. Fjord Energi vert definert som kraftleverandør slik at i høve forslaget vil kostnaden til Fjord Energi i all hovudsak vere fastbeløpet på ca kr 46.000. Dette betyr ein auka kostnad på 28.500 (utover dagens Edielkostnad på kr 17.500), dvs ein auke på 262 %. Dette utan at vi ser noko nytteverdi.

Storleiken på fastbeløpet vil vere av betydning for Fjord Energi. Årleg Elhub gebyr for Fjord Energi med 30 målepunkt vert kr 46.216, som tilsvarer 1.540,53 kr pr målepunkt.

# mp	fastgebyr	mp gebyr	Sum	Sum/mp
30	46 000	216	46 216	1 540,533

Tlf 91 70 90 68

Faks: 57 00 92 01

monica@fjord-energi.no

Postboks 300, 6821 Sandane

www.fjord-energi.no

3. Konkurransen

I høringsforslaget står det følgjande: «Et fastgebyr representerer en **markedsbarriere for nye** kraftleverandører og 3. parter i og med at den må betales før en kan operere i markedet. Fastgebyr vil også representere en **stordriftsfordel** i forhold til den enkelte aktør i og med at fastgebyret kan fordeles på flere målepunkt for en stor aktør enn for en liten.» Vidare står der « Et tilleggsmoment er at et fastbeløp i denne størrelsesordenen i stor grad vil ekskludere useriøse aktører fra markedet»

Kva betyr dette i høve til konkurranseforhold? Ynskjer ein ikkje mindre aktørar i marknaden? Er ein mindre aktør automatisk «mindre seriøs» enn ein stor aktør?

I prinsipper for gebyrmodellen punkt 6 står det «Modellen skal være markedsnøytral i den forstand at den ikke skal favorisere noen aktører». Slik modellen slår ut for vår del meiner vi den favoriserer større aktørar.

4. Løpande tilgjengelege måleverdiar

Elhub ser på muligheten for å motta og gjere tilgjengelig måleverdiar frå produksjon og utveksling fortløpande.

I dag er det ofte ikkje eit klart skilje mellom nettselskapet og eksempelvis produksjonsselskap i eit konsern. Ofte utfører driftssentralar (som er organisert i nettselskapet) anmelding til NordPool og Statnett på vegne av produksjonsselskapet. Nettselskapet har tilgang på løpande oppdaterte timeverdiar i sitt nettområde, medan andre aktørar ifølgje reglane har rett på oppdaterte timeverdiar for førre døgn. Dette vert konkurransevidande.

Ved fortløpande innhenting av måleverdiar som er foreslått vil alle ha tilgang til lik informasjon. Dette ser vi i Fjord Energi på som svært positivt og nytteverdien ved ei slik ordning vil vere stor for vårt selskap.

Med helsing

Monica Heggheim
Dagleg leiar

Tlf: 91 70 90 68

E-post: post@fjord-energi.no

Heimeside: www.fjord-energi.no

4. desember 2015

Høringsuttalelse

Gebyrmodell for Elhub – Forslag til Elhub Gebyrstrategi 2017 – 2020, datert 6. november 2015.
Fjordkraft viser til høringsforslag for Elhub gebyrstrategi, med høringsfrist 4.12.2015. Vi har gjennomgått forslaget og har noen kommentarer og merknader til forslaget.

Fjordkraft har følgende merknader til høringsforslaget:

1. 80 / 20 fordeling av bruttokostnad

Vi kan ikke se at fremlagt forslag er endret siden runden i bransjerådet. Det fremstår derfor som underlig for oss at dette presenteres som et omforent forslag. I Energi Norges forutsetninger for opprettelse av en gebyrstruktur for Elhub er følgende slått fast: «Bruttofordeling mellom nett og kraft bør være 80/20». Dette var én av totalt tre viktige forutsetninger for gebyrmodellen, og er støttet av flere instanser, blant annet DEFO, KS Bedrift og Bransjerådet. Viser i denne sammenheng til punkt 5 i «Referat fra møte i Elhubs bransjeråd», onsdag 21. oktober 2015.

Fjordkraft ønsker i denne sammenheng å påpeke at modellen i høringsforslaget kun har en slik fordeling av det målepunktavhengige gebyret, mens fastgebyret er fordelt likt for alle aktørtyper. Dette resulterer i at bruttofordelingen av kostnader totalt sett ikke vil beløpe seg til 80/20 slik forutsetningen sier, men mer i retning av en 75/25 fordeling grunnet stor andel av fastbeløp. Dette ble også påpekt i bransjerådets møte.

Fjordkraft ber om at Statnett faktisk hensyntar bransjens omforente forslag.

2. Tidspunkt for beregning av målepunktavhengig gebyr

Høringsforslaget forteller at målepunktavhengig gebyr faktureres den enkelte aktør per måned etterskuddsvis, men sier ikke noe om tidspunktet for beregning av dette gebyret. Det er sterk konkurranse om strømkundene blant kraftleverandørene, og antall målepunkter det skal betales for vil endre seg fra periode til periode. For å unngå spørsmål og usikkerhet rundt beregningsgrunnlaget bør derfor tidspunkt for opptelling av antall målepunkter spesifiseres i gebyrmodellen.

3. Kostnad per aktør – hva er en aktør?

Gebyrmodellen for Elhub skal beregne en kostnad per aktør. Aktørene vil i denne sammenheng være selskaper med ulike konsernmodeller, merkestrategier og flere kundedatabaser. Gebyrmodellen bør derfor presisere hva definisjonen på en aktør er, da dette vil være utslagsgivende for opptelling av antall målepunkter det skal beregnes gebyr for og hvilke selskaper det skal betales fastgebyr for. Fjordkraft antar i utgangspunktet at aktør = unikt GLN-nummer.

Vi vil avslutningsvis berømme arbeidet med å etablere en felles datahub for effektive fremtidsrettede løsninger for bransjen.

Vennlig hilsen
Fjordkraft AS

Arnstein Flaskerud
Strategidirektør

Statnett SF
PB 4904 Nydalen
0423 Oslo

02.12.2015

Fortum Markets AS
Postboks 124
1713 Grålum

Høringsuttalelse fra Fortum Markets AS – Elhub gebyrstrategi 2017-2019

Vi viser til Elhub sitt forslag til gebyrstruktur 2017-2019 med høringsfrist 04.12.2015.

Fortum Markets AS er positivt innstilt både til gebyrmodellen og de gebyrelementene som Elhub har kommet frem til i sitt forslag.

Når det gjelder fordelingen av kostnader mellom fastgebyr og aktive målepunkt ser vi at det kunne vært et høyere fastgebyr per aktør og mindre per aktive målepunkt. Det skjer mange endringer i bransjen bl.a. når det gjelder sammenslåing av aktører. Dette vil påvirke antall aktører fastgebyret skal fordeles på.

Det nevnes at fastgebyret er en barriere for nye kraftleverandører når man skal inn på markedet. Fordelen med et høyere fastgebyr er at det kan øke sikkerheten for sluttbrukeren om at kraftleverandøren de har valgt har en bærekraftig økonomi og anses som en stabil leverandør.

Vi synes imidlertid at kostnadene som blir påført pr år er høye og ser at det kan bli utfordrende å kompensere de betraktelig økte kostnadene dette medfører. Vi er imidlertid positiv innstilt til prosentfordelingen som er lagt til grunn mellom nett, kraft og 3.parts aktører. Det gjenspeiler kost og nytteverdien de forskjellige aktørene har til Elhub.

Fortum Markets AS kunne ønske at Elhub gebyrstrategi også sier noe om forventet kostnadsnivå i årene etter 2019. Vi forstår at det er usikkerhet knyttet til flere av kostnadsdriverne, men en pekepinn på om kostnadene forventes å ligge på samme nivå pga. nyinvesteringer, eller om vi kan forvente lavere kostnader når investeringen er nedbetalt, er nyttig informasjon.

Med vennlig hilsen

Fortum Markets AS

Høring av Elhub gebyrmodell

Vi viser til høring av 18. november 2015 med forslag til Elhub gebyrstruktur for perioden 2017-2019. Under følger kommentarer og innspill fra Hafslund Nett AS.

Innledning

Hafslund Nett AS er landets største nettselskap med i underkant av 700 000 kunder i Oslo, Akershus og Østfold. Hafslund Nett er en del av et børsnotert konsern og har eiere med sterkt fokus på lønnsomhet. Som kjent reguleres nettselskapene av en inntektsmodell hvor man konkurrerer mot hverandre om avkastning. Gode, fornuftige valg om organisering, drift og investeringer har således vært essensielt for at Hafslund Nett framstår som det effektive nettselskapet vi gjør i dag. Valget om å utvikle selskapet slik det fremstår i dag er blant annet begrunnet i at man innenfor nettvirksomheten har stordriftsfordeler i flere av våre prosesser. Dette gjelder også innenfor de områder og oppgaver som nå skal overtas av Elhub.

Myndighetene i Norge har satt fokus på behovet for restrukturering i bransjen og har uttalt at man ønsker færre og større nettselskap. Dette blant annet for i større grad å kunne utnytte de stordriftsfordeler som finnes i nettvirksomheten til gode for samfunnet. Det er således viktig at den gebyrstruktur det legges opp til i Elhub ikke undergraver de stordriftsfordeler som ligger i nettvirksomheten i dag og som også skal forsvare de investeringer som i vårt tilfelle er gjort for å utvikle selskapet.

Hafslund Nett reagerer således på Statnetts forslag til gebyrstruktur, som i liten grad synes å gjenspeile de reelle kostnadsdriverne i Elhub-arbeidet, samt de reelle nytteverdiene ved Elhub. Dette er et forhold som er viktigere for oss enn selve fordelingsnøkkelen mellom ulike aktørgrupper, selv om også forslaget til fordelingsnøkkel kan diskuteres. Desto mer av kostnadene som legges over på nettselskapene desto viktigere er det å få på plass en modell som ikke fjerner de stordriftsfordeler som ligger hos nettselskapene per i dag.

Forholdet mellom faste kostnader og volumavhengige kostnader

Som det framgår av høringen vil deler av kostnadene ved Elhub være uavhengig av antall målepunkt mens andre vil være avhengig av antall målepunkt. I utgangspunktet synes dermed forslaget om en gebyrstruktur basert på et fastgebyr og et variabelt ledd basert på antall målepunkt fornuftig. Etter Statnetts forslag skal imidlertid det årlige fastgebyret kun baseres på estimerte kostnader for å håndtere en aktør, uavhengig av transaksjoner og antall målepunkt. Statnetts forslag til fastgebyr omfatter dermed kun kostnader tilknyttet

administrasjon rundt den enkelte aktør, test og sertifisering av den enkelte aktør, samt kostnader til utarbeidelse av markedsdesign og tekniske standarder før idriftsettelse av Elhub.

Dette innebærer at Statnetts forslag til gebyrstruktur resulterer i at i prinsippet alle systemkostnader gjøres volumavhengige, dvs. avhengig av antall målepunkt den enkelte aktør har i Elhub. Dette selv om de faktiske systemkostnadene i liten grad er volumavhengige. Dette er et forhold Statnett ikke har hensyntatt i forslaget til gebyrstruktur. Dette vil nødvendigvis ramme de aktører som i dag har oppnådd stordriftsfordeler på dette området. Elhub er en tjenesteleveranse hvor kostnaden knyttet til den enkelte aktør bedre må reflekteres i fastgebyret enn i den foreslåtte prismodellen.

For i større grad å få fram de reelle volumavhengighetene i Elhub-arbeidet, burde Statnett i stedet startet med å få fram hva Elhub ville kostet hvis den for eksempel ble utviklet for 100 000 målepunkt, og hva koster Elhub når den nå utvikles for å implementere alle målepunkt i Norge? På dette vis kunne man bedre fått fram hva som er volumavhengige kostnadsdrivere og hva som er å oppfatte som faste kostnader.

Hafslund Nett har bred erfaring med å implementere kundeporteføljer i eksisterende databaser, herunder hva volumutvidelser resulterer i av eventuelle nye kostnader. I forbindelse med oppkjøpet av Fortum Distribution ble eksempelvis en portefølje på drøyt 100 000 nye målepunkt implementert i vår eksisterende kundedatabase i mai i år. Dette ble gjort uten at dette krevde utvidelser av, eller behov for endringer av kundedatabasen. Dette er en kundedatabase som i dag også ivaretar de funksjonalitetene som er tenkt tillagt Elhub versjon 1.0. Dette underbygger at antall kunder, eller antall målepunkt ikke er kostnadsdriver av stor betydning i et system av en viss størrelse. Etter vår oppfatning reflekterer ikke Statnetts forslag om å gjøre alle Elhub kostnader volumavhengige de faktiske kostnader ved å utvikle og drifte Elhub.

Vi har forståelse for at myndighetene kan ha en oppfatning av at investeringskostnaden i Elhub ikke kan fordeles jevnt på aktørene, uavhengig av størrelse. Vi mener imidlertid at det forslaget Statnett her legger fram, i alt for stor grad legger opp til en gebyrstruktur som er volumavhengig. Statnett har gjennom sitt forslag dratt fordelingsnøkkelen til ytterpunktet den ene veien ved å gjøre i prinsippet alle Elhub systemkostnader volumavhengige. Dette er uheldig for de selskapene som har gjort store investeringer, både i strukturell vekst og i systemer, for å oppnå stordriftsfordeler. Disse selskapene vil med innføringen av gebyrstrukturen Statnett foreslår miste stordriftsfordeler og derav komme dårligere ut i NVEs effektivitetsmålinger. Gebyrstrukturen Statnett foreslår gir heller ikke incentiver for videre konsolidering i bransjen.

Etter vår oppfatning bør det være Statnetts oppgave og legge fram hvilke av kostnadene som reelt sett er volumavhengig og hvilke som ikke er volumavhengig, og så får det deretter være myndighetenes oppgave og beslutte hvilken fordeling som er fornuftig ut fra de mål og insentiver som er ønskelig med reguleringen for øvrig. Hafslund Nett mener det vil være svært uheldig dersom myndighetene legger opp til en gebyrstruktur i Elhub som gir en direkte omfordeling av kostnader fra små nettselskap over til nettselskap som i dag har organisert seg for å ta ut stordriftsfordeler i tråd med myndighetenes ønsker.

Hafslund Nett mener derfor at fastgebyret må økes vesentlig i forhold til det som er foreslått av Statnett i denne høringen, slik at fastgebyret står bedre i forhold til den reelle kostnadsstrukturen i Elhub og samtidig sørger for i mindre grad å undergrave de stordriftsfordeler som store aktører har per i dag. De deler av systemkostnadene som henføres fastgebyret kan da eventuelt fordeles etter den samme aktørfordelingsnøkkelen man kommer fram til er riktig med hensyn til fordeling av de volumavhengige systemkostnadene. Det vil da si at man kan få et aktøravhengig fastgebyr.

Dersom gebyrstrukturen i Elhub fjerner etablerte stordriftsfordeler er det en forutsetning at nettselskapets kostnader til Elhub kan dekkes inn som et tillegg til inntektsrammen

NVEs inntektsmodell er lagt opp slik at nettselskapene er i konkurranse mot hverandre med hensyn på avkastning. Som nevnt over mener Hafslund Nett at fastgebyret må økes vesentlig i forhold til det som Statnett foreslår i sin høring, slik at ikke stordriftsfordeler fjernes i så stor grad som Statnett nå har lagt opp til. Dersom Statnett og NVE likevel velger å opprettholde den foreslåtte gebyrstruktur og den foreslåtte aktørfordeling, så må det være en klar forutsetning at NVE vedtar at kostnader ved Elhuben kan dekkes inn

som et tillegg til inntektsrammen og dermed ikke inngår i NVEs benchmarking. Hvis ikke vil de største nettselskapene tape betydelige beløp på at Elhub skal overta oppgaver som i dag ligger hos nettselskapet.

Fordeling av kostnader mellom ulike aktører

I høringsnotatet skriver man at hva den enkelte aktør skal betale for Elhub bør vurderes ut fra seks ulike kriterier som nevnes i høringsnotatet. Vi synes dette er en grei innfallsvinkel og at de kriterier som nevnes er fornuftige. I høringsnotatet foreslås også en fordeling hvor både nettselskap, kraftleverandører og tredjeparter blir stilt ansvarlig for både faste gebyrer og volumavhengige kostnader gjennom ulike fordelingsnøkler. Hafslund Nett støtter selve prinsippet om at alle de nevnte aktørgrupper med hensyn på kostnader til utvikling og drift bør dekke sine andeler av de respektive kostnadene med Elhub.

Hvor stor disse andelene skal være kan imidlertid diskuteres. I Statnetts forslag til fordeling av kostnader mellom ulike aktørgrupper synes det for oss som at sideordnede hensyn i noen grad har overskygget faktisk bruk og nytteverdi ved Elhub. Hafslund Nett er av den oppfatning at gebyrstrukturen for Elhub må ta utgangspunkt i de faktiske kostnader og de faktiske kostnadsdrivere. Dette innebærer at en hver aktør da også må stilles overfor de faktiske kostnader eller den faktiske nytte ved bruk av Elhub. Slik vi ser det er det vanskelig å se faglige argumenter for at nettselskapene tillegges en så stor andel av kostnadene ved Elhub. Det synes også som om tredjepartsaktørene etter forslaget får en urimelig lav «inngangsbillett» til Elhub, og vi har vanskelig for å se hvorfor kommersielle aktører skal forskjellsbehandles i så stor grad som det legges opp til her. Dette må også ses i sammenheng med at det i høringsnotatet skrives at fastgebyret også skal ha som formål for å ekskludere useriøse aktører.

Uansett er det åpenbart at desto større andel av totalkostnadene som tillegges nettselskapene, desto viktigere er det at man får en gebyrstruktur som gjenspeiler faktiske kostnadsdrivere og ivaretar stordriftsfordeler. Hvis man derimot opprettholder foreslått gebyrstruktur og aktørfordeling hvor nettselskapet skal dekke 80%, så er det som nevnt over viktig at NVE vedtar at kostnaden ved Elhub skal dekkes inn som et tillegg til inntektsrammen.

Forholdet mellom andel av kostnad og innflytelse på kostnadsutvikling

Statnett har ikke belyst påvirkningsmulighet i forhold til fremtidig kostnadsutvikling i Elhub i sitt høringsnotat. Slik vi ser det er det åpenbart at det må være en klar sammenheng mellom de kostnader den enkelte aktør blir stilt overfor og den påvirkningsmulighet den enkelte aktør har på kostnadsutviklingen i Elhub.

Dersom det faktisk blir slik at nettselskapene skal dekke 80 % av kostnadene i Elhub, så må også deres innflytelse på kostnader og kostnadsutvikling stå i forhold til dette. Også påvirkningskraft innenfor aktørgruppen nettselskaper må stå i forhold til hvilke andel av kostnadene det enkelte selskap dekker.

Som nettselskap er vi opptatt av å sikre kontroll på kostnadsutvikling og de kostnader vi vil bli pålagt å dekke. Det finnes sikkert flere alternative måter hvor Hafslund Nett kan få innflytelse på kostnadsutvikling Elhub. Eventuelt eierskap ville i den sammenheng vært naturlig å diskutere, og vi mener således at dette er en problemstilling som det er viktig at blir adressert.

Avslutning

Hafslund Nett stiller gjerne opp i et møte for å utdype nærmere våre kommentarer til Statnetts høringsforslag.

Med vennlig hilsen
Hafslund Nett AS

Kristin Lian
adm. direktør

Lisbeth Vingås
direktør Rammevilkår

Vi har mottatt Deres høringsnotat vedr. gebyrer til ELhub.

Vårt selskap har ca.4600 kunder, og selger også kraft til en stor del av disse.

Ut fra de kostnader vi har idag for vår nettvirksomhet, fra Compello og Statkraft, så kan det se ut som at vi får en dobling i årlige kostnader ved overgang til ELhub. Kostnader for vår del vil utgjøre +- 180.000 pr. år, og vi finner ikke at økningen kan ses i sammenheng med noe effektivisering av øvrig drift.

Vi er tilhengere av en modell som ikke innehar et fastledd, men som kun går ut fra antall kunder/transaksjoner.

De varslede priser og den økning det medfører, er i sterk kontrast til de kommentarer som NVE tidligere har bemerket, om økning av datakostnader i bedriften.

Vi ser en helt klar sammenheng mellom komplekse offentlige krav og kostnader med programvare for å møte disse krav.

Med vennlig
hilsen Einar
Rosting
Meløy Energi AS
75720184

Statnett SF
v/Elhub-prosjektet

Sted:
Trondheim

Dato
4. desember 2015

Vår ref.
Deres ref.

Høringsuttalelse Elhub-gebyrer 2017-2019

1. Innledning

I følge definisjonen i avregningsforskriften er Elhub et informasjonsutvekslingssystem som drives og utvikles av avregningsansvarlig for utveksling av måleverdier, beregning av avregningsdata for regulerkraftbalanse, avviksoppgjør for profilavregnede målepunkt og håndtering av leverandørskifter, anleggsovertagelse og oppstart i forbindelse ved kraftomsetning. Det overordnede formålet med Elhub er å etablere en samfunnsøkonomisk effektiv IKT-infrastruktur for sluttbrukermarkedet for kraft i Norge. Elhub vil bli et sentralt datalager hvor data som tidligere har vært lagret hos det enkelte nettselskap blir samlet. Når slike data gjøres tilgjengelig for ulike brukere kan de ulike brukerne følgelig utføre selvstendige forretningsprosesser uten behov for nettselskapets bistand eller deltakelse.

Det er lagt til grunn i oppdragsbrev fra Norges vassdrags- og energidepartement av 28. mai 2013 at Elhub skal finansieres gjennom gebyrer. Elhub-prosjektet har foreslått en gebyrmodell som skal gjøres gjeldende for perioden 2017 til 2019. TrønderEnergi Nett (TEN) mener at forslaget til fordeling av kostnader i høringsnotatet ikke reflekterer at Elhub først og fremst knytter seg til effektivisering av sluttbrukermarkedet for kraft og at forretningsprosessene som Elhub skal utføre i stor grad knytter seg til sluttbrukermarkedet uten noen direkte relevans for nettselskapene.

2. Kommentarer til høringsnotatets innhold

Innledningsvis i høringsnotatet redegjøres det for prinsippene som gebyrmodellen skal utarbeides etter. Deretter drøftes ulike alternative gebyrmodeller og gebyrledd.

Ut fra drøftingen anbefales det at gebyrmodellen skal inneholde et fast størrelsesuavhengig ledd på anslagsvis kr 46 000 og et variabelt ledd som øker med antall målepunkter. Det variable leddet foreslås differensiert etter type selskap. For å begrunne differensieringen vektlegges seks kriterier. Av de seks kriteriene legges mest vekt på at Elhub skal utføre monopoloppgaver som nettselskapene ellers skulle ha utført og som kraftleverandører/3.part har rett til å få utført. I ulike dokumenter er disse prosessene angitt til distribusjon av målerverdier til kraftleverandører, leverandørbytter, flytting, opphør samt sammenstilling til balanseavregning og avviksunderlag.

Nettselskapene vil fremdeles være ansvarlige for innsamlingen og kvalitetssikringen av alle måleverdier som mates inn i dette lageret. Nettselskapene skal overføre kvalitetssikrede målerverdier til Elhub innen kl. 07.00 hver dag. Etter at nettselskapene har tatt kostnaden med å samle inn og overføre data til Elhub, bør kostnaden ved bruken av data fra Elhub og utførelsen av forretningsprosesser i Elhub dekkes av brukeren. For eksempel gjelder dette data og

TrønderEnergi Nett AS

Telefon: 07250
Telefaks: 73 54 16 50

Postadresse:
Postboks 9480 Sluppen
7496 Trondheim

Besøksadresse:
Kløbbeveien 118
7031 Trondheim

www.tronderenerginett.no
firmapost@tronderenerginett.no
Org.nr: NO 978 631 029 MVA

forretningsprosesser som relaterer seg til leverandørskifter, anleggsovertakelse og oppstart. Dette etterspørres av kraftleverandør og kostnaden ved denne type aktiviteter, må dekkes av den som etterspør slike tjenester. Disse forretningsprosessene har lite relevans for nettselskapet.

Nettselskapene skal imidlertid betale for tjenester som er relevante for nettselskapene og som Elhub skal utføre på vegne av nettselskapene. Dette vil primært knytte seg til enkelte aktiviteter knyttet til avregning og balanseringstjenester.

TEN mener kraftleverandøren skal dekke en større andel av kostnadene ved Elhub enn det som er foreslått i høringsnotatet. Etter normal forretningspraksis vil det være mulig å henføre kostnadene i Elhub på bestemte funksjoner, aktiviteter og forretningsprosesser. Det vil deretter være mulig å kreve betaling for bruken av bestemte funksjoner, aktiviteter og forretningsprosesser. I en innledende fase før slike kostnadsfordelingsnøkler etableres kan det være fornuftig å fordele kostnadene mellom brukerne likt.

Med vennlig hilsen
TrønderEnergi Nett AS

Vegard Strand
rådgiver rammevilkår
dokumentet er godkjent elektronisk uten signatur

Statnett SF
Postboks 4904
0423 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:

2480 Koppang, 04.12.2015

Høringsuttalelse til høringsforslag av 6. okt. d.å.

Det vises til høringsforslag datert 6. okt. d.å. vedrørende gebyrmodell og -satser for Elhub i perioden 2017 – 2019. I det påfølgende redegjør Mykleby Maskin AS for sitt synspunkt.

Mykleby Maskin AS eier to småkraftverk i Lier kommune i Buskerud fylke. Samlet installert kapasitet er avrundet 2.4 MVA. Produksjonsnettlet mellom kraftverkene er på 22 kV, og eies av selskapet. Videre eier selskapet et luftspenn på 990 V som forsyner strøm til syv hytter. Hyttene benyttes som fritidsboliger, og laveste registrerte strømforbruk per 3. kvartal var 386 kWh. Hyttenes bruk av nettet er regulert gjennom en privatrettslig avtale mellom partene.

Foreslåtte gebyrmodell og -satser vil få stor økonomisk innvirkning for Mykleby Maskin AS og hytteeierne - i den grad selskapet blir regnet som et nettselskap, og omfattet av regelverket i fremtiden. Skisserte modell tar ikke høyde for mindre nettselskap som bærer preg av å være gårds- og grendeverk. Det er viktig å ivareta de økonomiske rammebetingelsene til gårds- og grendeverk, og lignende selskap. Slike grendeverk har ofte en historisk bakgrunn for sin opprettelse, og ligger ofte med en geografisk beliggenhet, slik at de ikke er kommersielt interessante for større aktører.

Foreslåtte gebyrmodell med et høyt fastbeløp, vil skape en etableringsbarriere i markedet for nye nettselskap. Videre er ikke foreslåtte gebyrmodell aktørnøytral, i den grad selskaper med flere abonnenter favoriseres. Foreslåtte fastbeløp pålydende kr. 46.000,- vil for et selskap med 10 abonnenter utgjøre hele kr. 4.600,- per abonnement. Tilsvarende vil kostnaden være kr. 4,6 per abonnement for et nettselskap med 10.000 abonnenter. For å sikre konkurranse i markedet bør nettselskap med færre enn for eksempel 50 abonnenter unntas fakturering av fastbeløp.

Et eventuelt fastbeløp vil videreføres sluttbrukeren. I det tenkte eksempelet med 10 abonnenter vil økningen på kr. 4.600,- i nettleie være av betydning. Belastningen av fastbeløpet vil kunne medføre at flere konsumenter i stedet ønsker å benytte andre

alternativer, som for eksempel dieselaggregat. Dette er verken samfunnsøkonomisk lønnsomt, eller i tråd med overordnede miljøpolitiske målsettinger.

Utover modellens konkurransevidende egenskaper, er ikke modellen rettferdig overfor mindre nettselskap. Størrelsen på fastbeløpet står ikke i overensstemmelse med nytten et mindre nettselskap med ti målepunkt vil oppnå av systemet, relativt til aktører med tusenvis av abonnenter. Foreslåtte modell legger opp til at mindre nettselskap skal finansiere større nettselskaps effektivitetsgevinster ved bruk av systemet. Det må være et prinsipp at en aktørs totalkostnad ved bruk av systemet skal gjenspeiles av systemets nytteverdi for aktøren – i hvert fall i de tilfeller hvor benyttelse av systemet er pålagt.

Etter Mykleby Maskins AS' synspunkt er foreslåtte modell konkurransevidende da den favoriserer større aktører. På bakgrunn av dette mener selskapet at det bør innføres en generell unntaksbestemmelse i kommende gebyrregulativ, hvor aktører av en uvesentlig størrelse unntas fastleddet i foreslåtte gebyrmodell. Ved fravær av nevnte unntak bør Elhub gå i dialog med Konkurransetilsynet for å vurdere lovligheten av modellens konkurransevidende egenskaper.

Ved spørsmål kan undertegnede kontaktes på telefon 95 17 00 25.

For Mykleby Maskin AS

Trygve Kiær

Kristiansund 30.11.15

Høringssvar Elhub gebyrer 2017-2019

Viser til utsendt høringsforslag datert 6.11.2015 på Elhub gebyrer 2017 - 2019.

Slik gebyrstrukturen er foreslått vil den bestå av et fast årlig gebyr likt for alle aktører og et målepunktgebyr som vil være en funksjon av antall målepunkt med enhetspris avhengig av type aktør.

Nordmøre Energiverk støtter forslaget til modell for gebyrstruktur som er lagt frem.

Med vennlig hilsen

Nordmøre Energiverk AS

Tormod Stene

Divisjonssjef Nett

Sentralbord: 71 56 55 00

Mobilnr: 91 53 93 80

E-post: ts@neas.mr.no

www.neas.mr.no | [Følg oss på Facebook!](#)

Statnett SF
PB 4904 Nydalen
0423 Oslo

Postboks 1410, 8002 BODØ
Telefon: 75 54 51 10
www.nordlandsnett.no

Deres ref.:

Deres brev av:

Vår ref.:

TS/15/681-1/

Dato:

02.12.2015

SVAR PÅ HØRING GEBYMODELL ELHUB FRA NORDLANDSNETT AS

Viser til høringsforslag angående gebyrstrategi Elhub datert 2015-10-06. Nordlandsnett AS har følgende kommentarer til forslaget:

Andel for den enkelte aktørtype (at)

«Et tilleggsmoment her er at nettselskapene er sikrere betalere, noe som reduserer sannsynlighet for tap som måtte dekkes av andre aktører.»

Nordlandsnett AS mener at dette ikke kan brukes som argument for å øke nettselskapenes andel av gebyrkostnadene. Andelen bør reflekteres av bruk og nytteverdi, ikke betalingsevne. Elhub må sikre sine fordringer uavhengig av aktørtype.

«Vi legger derfor til grunn at nettselskapene skal dekke 80 % av den målepunktavhengige gebyrandelen. Med estimert volum for 3.parter som beskrevet ovenfor skal da kraftleverandører dekke 19,5 % og 3.parter 0,5 % av den målepunktavhengige gebyrandelen.»

Nordlandsnett stiller spørsmål med bakgrunnen for at man har landet på akkurat denne fordelingen. Etter vår mening vil innføring av elhub legge til rette for store besparelser i leverandørmarkedet. Vi mener at dette bør reflekteres i fordelingen av gebyrkostnader.

Fordeling mellom fast og variabelt ledd i gebyr

Nordlandsnett mener fordeling mellom fast og variabelt ledd fremstår som fornuftig fordelt.

Fakturering

Nordlandsnett AS mener at når variabelt gebyr skal faktureres ikke fremgår tydelig i forslaget. Dette gjelder spesielt med tanke på hvordan tilvekst/fracfall av målepunkt skal håndteres.

Med vennlig hilsen
Nordlandsnett AS

Tarjei Benum Solvang
Prosjektleder AMS

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 Oslo

Att.: elhub – Høring gebyrstruktur

J.no.:

NPS: hiros

Lysaker, 2015/12/04

Svar til Høringsforslag: Elhub gebyrer 2017-2019 av 6.11.2015

Nord Pool Spot har sett på høringsdokument med forslag til Elhub gebyrer. Vi ser at den foreslåtte gebyrstrukturen kan ha konkurransehemmende effekter for deler av sluttbrukermarkedet og ønsker derfor å påpeke dette. Vår begrunnelse er som følger:

Et antall av Kraftleverandørene som rammes av gebyrene til elhub er sluttbrukere som handler i organiserte kraftmarkeder¹. Disse sluttbrukerne ville ikke hatt noe forhold til elhub eller vært eksponert for disse gebyrene dersom de hadde dekket forbruket sitt fra leverandører bilateralt utenfor organisert markeds plass.

Som kraftleverandører (til seg selv) er dette små selskaper, men de er i aller høyeste grad seriøse. De ønsker å ha tilgang til kraftmarkedet direkte og bruker Nord Pool Spot sitt representant – klient konsept der representantaktører kan forestå handelen i forbrukerens navn direkte i markedet. Konseptet som gir sluttbrukere tilgang til å handle direkte i markedet har eksistert siden 1996 og har bidratt til økt konkurranse for levering av kraft til sluttbrukere. Sluttbrukere har med dette også mulighet til å bidra direkte til prisdannelsen.

Det foreslås et høyt fastgebyr for elhub, og for små selskaper som disse sluttbrukerne ser vi at dette gir en uforholdsmessig høy terskel til å være aktive i markedet. Den foreslåtte gebyrstrukturen virker dermed konkurransehemmende i sluttbrukermarkedet. Vi frykter at mange av de nå aktive sluttbrukerne vil føle seg tvunget til å trekke seg ut fra handel i markedet på grunn av de foreslåtte gebyrene til elhub.

Med vennlig hilsen
Nord Pool Spot AS

Hilde A. K. Rosenblad
Manager Nordic and Baltic Operation

¹ Forskrift om kraftomsetning og nettenes tjenester, § 1-3 Definisjoner,
Kraftleverandør: omsetningskonsesjonær som selger elektrisk energi til sluttbruker. Kraftleverandør er også sluttbrukere som handler i organiserte markeder.

Statnett
PB 4904 Nydalen
0423 OSLO

NTE Nett AS - Høringsuttalelse Elhub gebyr 2017 - 2019

1 Gebyrmodell

Innledningsvis i høringsnotatet redegjøres det for hvilke prinsipper som er lagt til grunn ved utarbeidelsen av gebyrmodellen. Deretter drøftes en rekke gebyrmodeller.

Ut fra prinsippene og drøftingen av ulike gebyrmodeller anbefales det å basere gebyrmodellen på aktørtype, fastgebyr samt målepunktavhengig gebyr. NTE Nett AS er positive til den foreslåtte modellen, da modellen i seg selv er i tråd med prinsippene som ligger til grunn.

NTE Nett AS kommenterer i det følgende fastsettelsen av parametere i den foreslåtte gebyrmodellen.

2 Årlig tillatt Elhub inntekt

Av høringen er det oppgitt et anslag på en årlig tillatt inntekt på ca. 120 MNOK de tre første driftsårene. Ettersom Elhub er lånefinansiert kommer det fram av høringsnotatet at det vil gjøres en avveining mellom lavest mulig tillatt inntekt de første årene mot totalinntekt over tid.

NTE Nett AS stiller spørsmål ved hva som menes her. Høringsinstansen formoder om at det faktureres løpende kostnader og kapitalkostnader som baserer seg på utrednings- og investeringskostnader fordelt over systemets levetid i henhold til god regnskapsskikk.

3 Årlig fastgebyr

NTE Nett AS er positive til at gebyrmodellen inneholder et årlig fastgebyr som fordeles likt på alle aktører som bruker Elhub.

Høringsinstansen har ingen øvrige kommentarer vedrørende størrelsen på dette gebyrleddet. Det virker oversiktlig at fastgebyret faktureres i januar for hele inneværende år, og at det gjøres en kvartalsvis avkortning i forhold til nye/avsluttede aktører i Elhub.

4 Andel av målepunktavhengig gebyrledd for den enkelte aktørtype

I henhold til den foreslåtte modellen skal den målepunktavhengige andelen av gebyret differensieres mellom type selskap (nett, kraft, 3.part). For å begrunne differensieringen vektlegges det her seks kriterier. Av de seks kriteriene, legges det mest vekt på det følgende:

1. Nettselskapene har i henhold til regelverket en plikt til å understøtte markedet og Elhub skal utføre monopoloppgaver som nettselskapene ellers skulle ha utført.
2. I henhold til regelverket har kraftleverandører og 3.parter rett på å få utført de tjenestene Elhub skal yte dem.

Videre kommer det blant annet fram at fordelingen bør gjenspeile de respektive parter nytteeffekt av Elhub. Således skal også kraftleverandørene og 3.parter dekke en del av kostnaden det her er snakk om.

NTE Nett AS stiller spørsmål ved argumentasjonen bak den foreslåtte fordelingen som går på at nettselskapene dekker 80 % av det målepunktavhengige gebyrleddet. Kostnaden ved bruken av data fra Elhub og utførelsen av forretningsprosesser i Elhub bør dekkes av brukeren. I den grad Elhub innehar data og utfører forretningsprosesser som relaterer seg til leverandørskifter, anleggsovertagelse og oppstart, bør kostnadene knyttet til dette bæres av aktøren som bruker disse tjenestene. I dette tilfellet vil det være kraftleverandøren som etterspør disse tjenestene, og de vil ha lite relevans for nettselskapet.

Videre mener NTE Nett AS at det ligger stor usikkerhet i den foreslåtte fordelingen. I høringen legges det til grunn at det er relativt få 3.partsaktører som vil bruke Elhub i perioden 2017 – 2019. Dette bildet vil kunne endre seg, noe som vil føre til at driftskostnadene til Elhub øker. 3.partsaktører vil ha en klar nytteverdi ved å bruke Elhub, men slik fordelingen er foreslått, mener NTE Nett AS at nettselskapene står i fare for å finansiere andre aktørers nytte.

NTE Nett AS mener at nettselskapene skal betale for tjenester som er relevant for nettselskapene og som Elhub utfører på vegne av nettselskapene.

Det foreslås i høringen at gebyrmodellen som helhet skal revideres før utløpet av 2019, og at den reviderte modellen da skal gjelde for neste tre års periode. NTE Nett AS mener at avregningsansvarlig bør bruke perioden fra 2017 – 2019 på å skaffe seg relevant og tilstrekkelig informasjon vedrørende de ulike aktørenes bruk og nytte av Elhub. Det vil være normalt at aktørene betaler for bruken av bestemte funksjoner, aktiviteter og

forretningsprosesser. Før det etableres mer relevante fordelingsnøkler, kan det være fornuftig å fordele kostnadene mellom brukerne likt.

Med hilsen

Torbjørn Opland
Avd.Sjef Kunde

Petter Efskin
Avdelingsingeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Tilsvar til Høringsforslag 06.10.2015, "Elhub gebyrer 2017 – 2019"

I høringsforslagets Prinsipper for gebyrmodell legges det blant annet til grunn at:

- Modellen skal være markedsnøytral i den forstand at den ikke skal favorisere noen aktører
- Modellen skal i så liten grad som mulig gi vridningseffekter i den forstand at en aktør vil tilpasse sine aktiviteter for å minimere gebyret til Elhub

Dernest listes det opp flere alternativer til gebyrelementer, slik som Fastgebyr, Gebyr pr. type bruker av Elhub, Målepunktavhengig gebyr, Volumavhengig gebyr, gebyr pr transaksjon til/fra Elhub samt gebyr per henvendelse til Elhub.

Statoil mener at mens noen av de alternative gebyrelementene gir godt samsvar med gebyrmodellens prinsipper, kan andre gi en negativ påvirkning til disse prinsippene. Det er stor spredning blant aktørene med hensyn til

1. hvor mange målepunkter de har
2. hvor stort volum de har
3. hvor store ressurser de har til rådighet mht. drift, datasystemer og personell

Eksempelvis vil en småkraftaktør kunne ha en, eller i høyden et dusin målepunkt, mens en stor aktør vil kunne ha flere hundre tusen målepunkt. Dette er en skalaforskjell med 5 størrelsesordener.

En stor industriaktør kan ha flere tusen ganger større volum enn mindre småkraftaktører.

En stor aktør med kjernevirksomhet innen kraftindustrien kan ha en stor drifts og IT avdeling, mens en aktør med kraft som sidevirksomhet kanskje bare har en eller to personer tilgjengelig for drift og IT.

I Norge dekker kraftbransjen i dag godt utover disse tre aksene. Dette mener vi er et tegn på en sunn og moden bransje hvor konkurranse har gitt både nisjeaktører som er mer spesialiserte, samt flere større aktører som gir stordriftsfordeler for kunder av mer standard type.

På denne bakgrunn har vi følgende kommentar til de foreslåtte gebyrelementene:

Fastgebyret bør, hvis det innføres, søkes å holdes på et lavt nivå. For småkraftaktører og aktører med få målepunkter med høye volum, vil et slikt gebyr utgjøre en betydelig kostnad, og således kunne være en barriere av uforholdsmessig størrelse.

Gebyr per transaksjon til/fra Elhub vil også kunne være et hinder for aktører med få målepunkter. Årsaken er at transaksjoner grupperes opptil 999 meldinger om gangen. Antall meldinger er omtrent proporsjonal med antall målepunkt. Dermed vil en aktør med flere tusen målepunkter ha transaksjonskostnader som kan være 1000 ganger lavere per målepunkt enn hva tilfellet vil være for en småkraftaktør.

Gebyr per henvendelse til Elhub mener vi også det er viktig å holde på et lavt nivå.

Selv om det kan være fornuftig å forvente en viss grad av kompetanse på henvendelser til Elhub, bør en erkjenne at Elhub prosjektet er i en startfase, hvor svært mye informasjon skal oppfattes over en relativ kort tidsperiode. Vi tror at bare de aller største aktørene på markedet har en drifts og IT organisasjon som fullt ut takler dette. På sikt kan gebyr for henvendelse være fornuftig, men i den oppstartsfasen en er i nå, mener vi det vil virke mot sin hensikt å begrense henvendelser til Elhub gjennom bruk av gebyr per henvendelse.

De to gebyrtypene som etter vår oppfatning best skalerer med størrelse på aktøren, og med bruken av Elhub er gebyrer avhengig av antall målepunkter og av volum. Vi anbefaler derfor at størsteparten av Elhub gebyrene baseres på disse elementene. Først da vil belastningen for aktørene samsvare med prinsippene for gebyrmodellen.

Mvh.

Statoil

Olve Andreas Austlid/Rita Sola Tveit

Power

Statnett/Elhub

post@elhub.no

2. desember 2015

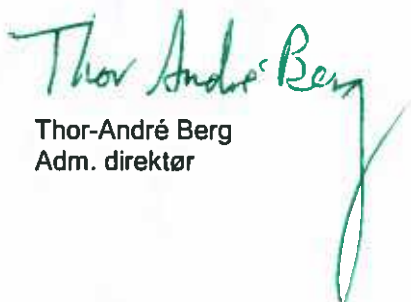
Kommentar fra BKK Nett AS – foreslått modell for gebyrfinansiering av Elhub

Vi viser til høringsforslaget av 6. oktober 2015, og slutter oss til forslaget om å basere gebyrmodellen på et fastgebyr og et målepunktavhengig gebyr, samtidig som det differensieres mellom aktørtyper. Det er viktig å holde administrasjonskostnadene knyttet til drift av Elhub lave, så vi mener det er riktig at det ikke innføres en gebyrmodell hvor Elhubkostnaden fordeles ut i fra antall transaksjoner som den enkelte aktør gjennomfører i Elhub.

Høringsforslaget innebærer en kostnadsfordeling mellom nettselskap og markedsaktører på henholdsvis 80% og 20%, og denne fordelingen begrunnes med nettselskapenes plikt til å understøtte markedet. I den forbindelse vil vi påpeke at når Elhub etableres, er det ikke lenger bare nettselskapene som har en plikt til å tilrettelegge for et effektivt kraftmarked og likebehandling av markedsaktørene. Vi er likevel enige i at nettselskapene bør påta seg en større andel av kostnadene, fordi Elhub og avregningsansvarlig vil overta flere av de oppgavene som i dag gjennomføres i nettselskapene.

Førøvrig vil vi påpeke at når nettselskapene overfører disse oppgavene til Elhub, har ikke nettselskapene lenger direkte innflytelse på kostnadene forbundet med dem. At nettselskapene skal bære majoriteten av Elhubkostnaden er derfor kun noe vi kan akseptere så lenge kostnadsutviklingen blir som forespeilet. Elhubens rolle og funksjonalitet vil endres over tid og kostnadsutviklingen er usikker. Dersom de fremtidige Elhubkostnadene blir mye høyere enn forventet, er det mulig vi vil endre vårt synspunkt på den foreslåtte kostnadsfordelingen.

Med vennlig hilsen

Thor-André Berg
Adm. direktør

Petter A. Sandøy
Divisjonssjef

Nett

Besøksadresse: Jevnakerveien 3 Postadresse: Postboks 160, 2882 DOKKA
Foretaksnr: NO 882 783 022 MVA Bankgiro: 1503 52 46204

Høringsinnspill vedr fordeling av ELHUB kostnader

Tradisjonen tro så legger man her til side sine grunnleggende prinsipper når det kommer til kostnader. Da gjelder ikke det at man ønsker mest mulig ansvar til marked og minst mulig til monopol.

Man legges **ulempen og kostnader til monopolvirksomheten og fordeler og fortjester til markedet.**

Det er verken sluttbrukerne eller nettselskapene som har etterspurt ELHUB, det er det kraftleverandørene som har.

Forslaget som bare belaster markedsaktørene med en beskjedent andel av kostnadene, strider mot intensjonen med Energiloven.

Hva er så ELHUB?

ELHUB er sentralisering av oppgaver som i dag utføres av nettselskapene lokalt. Selskaper som Energiloven ga en særstilling på grunn av at det ikke ville være rasjonelt å bygge parallelle nett. Man sa derfor at det fysiske ledningsnett med brytere, transformatorer mm. var «naturlig monopol».

Er så de oppgavene som nå skal utføres av ELHUB en del av ledningsnettet/det «naturlige monopol»? Nei, det er i det store og hele kostnader som har kommet som følge av Energilovens krav om markedsorganisering. ELHUBkostnadene er altså direkte knyttet til markedsfunksjonen.

Det er praktiske årsaker til at disse oppgavene tidligere har blitt tillagt nettselskapene, selv om det har vært i direkte motstrid til det ideologiske målet, om at monopolet skal ha minst mulig omfang.

Av dette følger at det derfor ikke er innlysende at disse kostnadene, som hittil har blitt belastet kundene som en del av nettleie, fortsatt skal gjør det, når oppgaven nå blir tatt bort fra nettselskapene, og ELHUB likevel skal fakturere og fordele kostnader på markedsaktørene.

Høringen overser det faktum at ELHUB kostnadene helt grunnleggende er markeds kostnader. Det er tydeligvis veldig enkelt og behagelig å plassere kostnadene hos nettmonopolene, slik at kundene og man selv fortsatt kan leve i troen på at markedet bare har fordeler og ingen ulemper.

Nå har man muligheten til å plassere kostnadene der de faktisk hører hjemme, men man gjør det ikke.

Og dette på samme tid som man jobber ut fra målsetning om at det er kraftleverandørene som i framtiden også skal fakturere og kreve inn nettleien. Altså er intensjonen at det uansett er kraftleverandørene som skal kreve inn pengene. Etter forslaget skal leverandørene likevel i dialogen med kundene kunne slippe å måtte forsvare kostnadene som en del av markeds pris, og fortsatt

kunne skylde på at: nei dette er kostnader som kommer som følge av disse «forferdelige» nettmopolene.

Om «markedet» er avhengig av monopol for å kunne skjule sine kostnader, har vi da et reelt marked?

Skal man ta Energiloven på alvor, må ELHUB kostnadene i sin helhet fordeles på markedsaktørene!

Likt fastbeløp for nettselskapene uavhengig av selskapsstørrelse, bryter dessuten med NVE sin inntektsrammemodell.

ELHUB er ellers et fullskala eksperiment, for å finne ut om det er mulig for nettselskapene å utføre sine beredskaps og lovpålagte oppgaver, uten å ha sitt eget kunderegister.

Adresseregisteret i ELHUB som nettselskapene vil bli henvist til å bruke, skal vedlikeholdes av aktører som har fokus på salg. Alt som har med geografi og beredskap vil for selgerne representere ekstra kostnader. Av erfaring vet vi at de vil finlese forskrifter, for å slippe unna alt som ikke er spesifisert ned til minste detalj.

Dersom eksperimentet feiler, er det nettselskapene som får arbeidet og kostnadene med å rydde opp. Markedsaktørene har man neppe sanksjonsmuligheter over for, dersom dette ikke har blitt tatt høyde for i utgangspunktet.

Så langt har ingen forklart oss hvordan ansvarsfordelingen mellom sluttbruker og nettselskap skal være, etter at ELHUB er innført. Man erkjenner at det må være kontakt, men utsetter til senere med å avklare hvordan. At dette er uavklart bryr ikke kraftleverandørene og det er heller ikke del av ELHUB prosjektet å avklare det.

Vi er derfor redd dette vil komme som en «**forventet overraskelse**», dersom man ikke snart setter fokus på det!

VOKKS Nett AS
Dokka 27.11.2015